

RAPORT Z WIZYTACJI

**(ocena programowa – studia I stopnia – profil praktyczny
studia II stopnia – profil ogólnoakademicki)**

dokonanej w dniach 10-11 kwietnia 2016 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych oraz nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym oraz studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Bożena Muchacka – członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Amadeusz Krause – ekspert PKA

dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA

Norbert Napieraj – ekspert PKA ds. pracodawców

mgr Wioletta Marszelewska – ekspert ds. wewnętrznych systemów zapewnienia jakości kształcenia

Justyna Madura – ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2009/2010, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 975/2009 z dnia 22 października 2009 r.). W następstwie przedstawionych w raporcie z wizytacji zaleceń Uczelnia usunęła wskazane niezgodności.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, z osobami odpowiedzialnymi za

funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, praktyki, a także z interesariuszami zewnętrznymi, przedstawicielami Samorządu Studentów, Biura Karier. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano przeglądu prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW
OCENY PROGRAMOWEJ**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium					
	Stopień	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia	I		X			
	II		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia	I		X			
	II		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia	I		X			
	II		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia	I	X				
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu	II	X				

ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia						
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy			X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów			X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 2400 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

Cz. I   Studia I stopnia

Ocena spełnienia kryteriów 1-4

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia. *

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki¹ oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację. *

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym. *

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. W przypadku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego uwzględnia także ramowy program zajęć praktycznych określony przez Ministra Zdrowia.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. *

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. *

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. *

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednio wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa, w tym w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, które powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych. *

1.5.8. Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych i metody ich weryfikacji, zapewnia realizację tych praktyk w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku. *

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia

dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, w toku praktyk zawodowych, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1

W Strategii Rozwoju Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie czytamy m.in., iż: „W stawianiu na wiedzę, na solidność kształcenia i przygotowania do przyszłego życia zawodowego, na innowacyjność w metodyce nauczania i w podejmowanych projektach edukacyjnych i badawczo-wdrożeniowych, w programowym otwarciu na Europę i dobre praktyki tam wypracowane – wyraża się cała istota misji WSEI.” (str. 14). Koncepcja kształcenia ocenianego kierunku mająca sprostać potrzebom gospodarczym, społecznym w skali kraju oraz regionu i wpływać na kształtowanie właściwych postaw, relacji międzyludzkich, mieści się w zakresach znajdujących się w powyższym dokumencie. Oparto ją także na Strategii Rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii WSIE, wykorzystując dobre wzorce i doświadczenia krajowe, m.in. standardy wypracowane przez polskie uczelnie akademickie w obszarze kształcenia przyszłych pedagogów oraz prowadzenia badań naukowych.

1.2.

Plany i koncepcje rozwoju, jak również stan faktyczny ocenianego kierunku na Wydziale Pedagogiki i Psychologii WSEI są zogniskowane na kwestiach badawczych wynikających z tendencji przeobrażeń i trendów edukacyjnych zachodzących w nauce w zakresie dziedzin i dyscyplin, z których wywodzi się oceniany kierunek na I stopniu. Niniejsze posiada odzwierciedlenie w programach kształcenia i oferty przedmiotów przede wszystkim z bloku specjalnościowego, na których to przedmiotach nauczyciele prezentują najnowszą wiedzę, rozwiązania badawcze i dydaktyczne. Wynika to z analizy sylabusów przedmiotowych. Uczelnia reaguje na zapotrzebowania rynku pracy, dostosowując w miarę możliwości ofertę specjalnościową na obydwu formach studiów. Chociaż obecnie kształcenie prowadzone jest jedynie na studiach niestacjonarnych. Na rok akademicki 2015/2016 w ofercie

znalazły się na I stopniu: pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna (może być także realizowana z modułami rozszerzającymi: edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz wczesne nauczanie języka angielskiego), pedagogika terapeutyczna z rehabilitacją, pedagogika szkolna i opiekuńcza. Warto zasygnalizować, iż absolwenci specjalności pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna z modułem rozszerzającym edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną, nie nabywają kwalifikacji związanych z pracą nauczyciela w placówkach specjalnych, a jedynie kwalifikacje do pracy w zakresie edukacji włączającej w szkołach masowych (wynika to ze struktury zajęć i programu kształcenia i zakresu treści przedmiotowych). Pomimo, iż absolwent nie otrzymuje pełnych kwalifikacji pedagoga specjalnego, a jedynie częściowe w odniesieniu do edukacji włączającej, to i tak wskazany moduł poszerza atrakcyjność absolwenta na rynku pracy wyposażając go w dodatkową wiedzę i umiejętności. Natomiast od roku 2016/2017 planowane jest wprowadzenie do oferty specjalności pedagogika rodziny. Powyższe specjalności znajdują odzwierciedlenie w zakresie zainteresowań naukowo-badawczych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku, co wyraża się m.in. w publikacjach, z którymi ZO PKA mógł zapoznać się podczas wizytacji oraz porozmawiać w trakcie spotkania z kadrami.

1.3.

Kierunek pedagogika I stopień Uczelnia przypisała do dwóch obszarów – społecznego oraz humanistycznego, przy czym układ procentowy to 63,5% do 36,5% punktów ECTS. Wskazano także dziedziny i dyscypliny naukowe do których odnoszą się efekty kształcenia: dziedzina nauk społecznych, dyscypliny: pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o poznaniu i komunikacji; dziedzina nauk humanistycznych, dyscypliny: filozofia, nauki o rodzinie. Specyfika efektów oraz specjalności pozwala uznać, że takie osadzenie kierunku w strukturze nauki jest właściwe. Zauważyć jednak należy, iż w uchwale nr 119/A/2014/2015 Senatu WSEI w Lublinie z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie przyporządkowania obszarów, dziedzin i dyscyplin oraz programów studiów dla kierunku pedagogika: studia I stopnia o profilu praktycznym i studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim, Uczelnia podaje, iż w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk społecznych I stopień pedagogiki odnosi jedynie do dwóch dyscyplin: pedagogiki (wiodąca) oraz psychologii. W obszarze nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych, jedynie do dyscypliny filozofia.

1.4

Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie uchwałą Senatu nr 120a/2014/2015 z dnia 30.06.2015 r. w sprawie: zatwierdzenia planów i programów kształcenia oraz obowiązujących kierunkowych efektów kształcenia na rok akademicki 2015/2016 przyjęła i wdrożyła efekty kształcenia dla kierunku pedagogika I stopnia o profilu praktycznym. Zakładane efekty koncentrują się w szczególności na zdobywaniu przez studentów wiedzy (19 efektów), umiejętności (28 efektów) oraz kompetencji społecznych (8 efektów) niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji. W obrębie kierunku pedagogika I stopnia realizowana jest specjalność tzw. nauczycielska – pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna i pomimo, że w Jednostce nie stworzono odrębnych efektów dla tej specjalności, to efekty kształcenia realizowane na specjalności są zgodne i korespondują ze standardami kształcenia nauczycieli. Wynika to z analizy dokumentacji w postaci m.in. programów kształcenia i sylabusów przedmiotowych. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.

1.5.1.

Na specjalność przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna, jak wskazano w pkt. 1.4., program studiów, sylabusy i ich treści dostosowane są do stosownych przepisów prawa związanych z kwalifikacjami nauczycielskimi. Program zawiera stosowne treści kształcenia uwzględniające poziom przedszkolny oraz klas I-III szkoły podstawowej, odnosząc to do poszczególnych efektów tzw. nauczycielskich. Należy jednak wskazać, o czym

rozmawiano m.in. na spotkaniu z kadrami, iż wymiar godzinowy niektórych istotnych przedmiotów w kształceniu przyszłych nauczycieli wydaje się niezbyt duży. Warto wskazać tu na przedmioty na realizację których przewidziano jedynie 2 godziny wykładu i 8 godzin ćwiczeń – metodyka edukacji językowej w przedszkolu, metodyka edukacji matematycznej w przedszkolu, metodyka edukacji plastycznej w przedszkolu i klasach I-III.

1.5.2.

Dobór treści programowych na kierunku pedagogika I stopnia zgodny jest z przyjętymi i zakładanymi efektami kształcenia. W programach łączy się treści teoretyczne z treściami o wymiarze praktycznym, co istotne jest przy realizacji profilu praktycznego. Z analizy sylabusów wynika, że nauczyciele akademicy uwzględniają podczas realizacji swoich przedmiotów aktualny stan wiedzy związany z określonym zakresem nauki, a także potrzebami rynku pracy. Przykładem są ich opracowania naukowe i metodyczne, na których opierają się niektóre treści prowadzonych przez nich przedmiotów.

1.5.3

Metody kształcenia stosowane przez wykładowców podczas realizacji przedmiotu są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć. Z analizy sylabusów wynika, że wskazuje się na m.in. następujące metody: wykład informacyjny, wykład problemowy, analiza literatury, wymagająca samodzielnego uczenia się, dyskusja grupowa, analiza przypadku, projekt, burza mózgów, gry dydaktyczne, prezentacje multimedialne, mapa myśli i in. Dobór metod do typu zajęć nie budzi zastrzeżeń w kontekście osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Stosowane metody kształcenia pozwalają odnieść się do umiejętności praktycznych, czy też wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego. W pewnym zakresie zapewniają one osiągnięcie efektów kształcenia w kwestii zastosowań wiedzy w praktyce oraz umiejętności praktycznych dających sposobność uzyskania przez studentów przygotowania i/lub uprawnień do wykonywania zawodu w branży/branżach odpowiadającej/odpowiadających zakresowi działalności zawodowej właściwemu dla ocenianego kierunku. Studenci są zdania, że na studiach pierwszego stopnia dominuje nastawienie na kształcenie praktyczne, na umiejętności przydatne w wykonywaniu zawodu.

1.5.4.

Zastrzeżeń nie budzi zaplanowany czas realizacji treści programowych studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, który jest proporcjonalny do zaproponowanych treści. Czas trwania całego toku studiów I stopnia został zaplanowany na 6 semestrów. W programach na I stopniu kształcenia wyszczególniono: blok przedmiotów kształcenia ogólnego (355 godz. st. stacjonarne; 235 godz. st. niestacjonarne), blok przedmiotów kształcenia podstawowego (385 godz. st. stacjonarne; 235 godz. st. niestacjonarne), blok przedmiotów kształcenia kierunkowego (300 godz. st. stacjonarne; 165 godz. st. niestacjonarne), blok przedmiotów ogólnych specjalnościowych (215 godz. st. stacjonarne; 85 godz. st. niestacjonarne), blok przedmiotów kształcenia specjalnościowego (420 godz. st. stacjonarne i st. niestacjonarne od 130 do 225 godz. w zależności od specjalności). Do tego należy wskazać na moduły tzw. rozszerzające oferowane na specjalności pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna - moduł edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną – 210 godz. st. stacjonarne, 210 godz. st. niestacjonarne) – moduł wczesne nauczanie języka angielskiego (85 godz. st. stacjonarne, 85 godz. st. niestacjonarne), proseminarium oraz seminarium licencjackie (95 godz. st. stacjonarne, 60 godz. st. niestacjonarne), praktyka zawodowa (480 godz. st. stacjonarne, 480 godz. st. niestacjonarne).

1.5.5.

Zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS przyjęte przez Jednostkę prowadzącą kształcenie na ocenianym kierunku są zgodne z wymaganiami stosownego rozporządzenia, „jeden punkt ECTS odpowiada efektem kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy”. Jak wynika z analizy sylabusów i programów kształcenia Uczelnia przypisuje punkty ECTS wszystkim przedmiotom znajdującym się w programie studiów (patrz m.in. zarządzenie nr 13a/2014/2015 Rektora WSEI w Lublinie z dnia 5 lutego 2015 roku w sprawie: ogólnych wytycznych dla Wydziałów dotyczących zasad przydzielania godzin i punktów ECTS dla poszczególnych grup

zajęć w programach kształcenia). Należy także wskazać na istotne powiązanie wielu treści kształcenia zaproponowanych w sylabusach z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Z perspektywy studentów, proporcja punktów ECTS przypisanych modułom związanym z umiejętnościami praktycznymi jest właściwa dla profilu studiów i spełnia ich oczekiwania w tym zakresie. Łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym w zakresie Pedagogiki wynosi: 90 punktów ECTS (specjalność Pedagogika szkolna i opiekuńcza); 92 punkty ECTS (specjalność Pedagogika terapeutyczna z rehabilitacją) oraz 100 punktów ECTS (specjalność Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna), co stanowi od 50% do 56% ogólnej liczby punktów ECTS.

1.5.6.

Na ocenianym kierunku Uczelnia przyjęła, iż specjalność jest wyborem studenta. Przedmioty wybieralne tzw. specjalnościowe, a także języki obce i seminarium licencjackie tak zostały zorganizowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie studiów. Studenci WSEI mają zapewnioną elastyczność w doborze modułów/przedmiotów kształcenia. Dotyczy to następujących przedmiotów/modułów kształcenia: □- lektoraty z języków obcych z elementami języka specjalistycznego 180 godz. na studiach stacjonarnych i 120 godz. na studiach niestacjonarnych – 8 punktów ECTS; - specjalności – łącznie 42 punktów ECTS; □- praktyka zawodowa trwająca 3 miesiące na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, której przydzielono 16 ECTS; □- seminaRIA licencjackie – 10 punktów ECTS; □- fakultatywne moduły rozszerzające dla studentów specjalności nauczycielskiej (15 lub/i 25 punktów ECTS ponad obowiązujące 180 punktów ECTS) □Łącznie stanowi to 76 punktów ECTS, co daje 42,2% ogólnej liczby punktów ECTS przypisanych do kierunku pedagogika.

1.5.7.

Na ocenianym kierunku pedagogika należy wskazać na integralność treści kształcenia z formami i metodami dydaktycznymi stosowanymi przez wykładowców. Znaczna liczba przedmiotów realizowana jest w postaci zarówno wykładów, jak i ćwiczeń, jak formy aktywnej i nastawionej co do zasady w określonym zakresie na samodzielną pracę studenta. Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych istnieje przewaga ćwiczeniowej formy kształcenia nad wykładami, co pozytywnie należy ocenić w kontekście nabywania przez studentów umiejętności praktycznych i w określonym zakresie kompetencji społecznych.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku pedagogika I stopnia o profilu praktycznym w WSEI w Lublinie pozwala na osiągnięcie przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Harmonogram zajęć dydaktycznych uwzględnia zasady higieny procesu kształcenia. Na studiach niestacjonarnych w zależności od realizowanej specjalności zjazdy odbywają się co 2 tygodnie i realizowane są w sobotę (8.00-20.00) oraz niedzielę (8.00-18.30). Między zajęciami studenci mają do dyspozycji 10. minutowe przerwy oraz jedną tzw. obiadową – 12.50-13.40. Podczas wizytacji zaobserwowano także właściwą liczebność grup (patrz m.in. zarządzenie nr 37/2010/2011 Rektora i Kanclerza WSEI w Lublinie z dnia 11 lipca 2011 r.) na poszczególnych zajęciach oraz odpowiednio przypisane formy zajęć.

1.5.8.

Praktyki stanowią integralny element procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Jak wynika z analizowanej dokumentacji oraz rozmów z pracownikami Wydziału, Uczelnia przywiązuje ważną rolę do kwestii realizacji praktyk studenckich. Zasady organizacji praktyk reguluje Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych WSEI w Lublinie, a nad przebiegiem tego procesu czuwa Centrum Praktyk Zawodowych. Do praktyk opracowane są sylabusy a w nich określono efekty kształcenia, które student winien osiągnąć podczas realizacji praktyk. W programie kształcenia na I stopniu ustalono 3 miesiące praktyki zawodowej (480 godz.), której nadano 16 pkt. ECTS. W Jednostce funkcjonuje i obowiązuje zarządzenie nr 35/2013/2014 Rektora WSEI w Lublinie z dnia 26.09.2014 r. w sprawie formy i zasad nadzoru nad praktykami studenckimi na Wydziale Pedagogiki i Psychologii

Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Załącznikiem do niniejszego zarządzenia jest Arkusz kontroli praktyk studenckich. W dokumentacji Wydziału znajdują się sprawozdania z realizacji praktyk zawodowych z poszczególnych lat (m.in. 2013/2014, 2014/2015) oraz ocena jakości kształcenia praktycznego na studiach I stopnia o profilu praktycznym. Po analizie wybranej dokumentacji należy wskazać na zgodność efektów i treści kształcenia określonych dla praktyk oraz ich wymiaru i terminu ich realizacji a także doboru miejsc odbywania praktyk (w dokumentacji szereg umów z placówkami w sprawie realizacji praktyk studenckich) z efektami kształcenia zakładanymi dla studiów na ocenianym kierunku. Natomiast metody sprawdzania osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia przypisanych praktykom zostały dobrane właściwie. Studenci wyrazili pozytywną opinię na temat organizacji praktyk na ocenianym kierunku.

1.5.9.

Program kształcenia na kierunku pedagogika prowadzony jest w języku polskim. Wykładowcy realizujący wykłady i ćwiczenia na ocenianym kierunku studiów publikują w czasopismach naukowych, monografiach, prezentując tam własne wyniki badań. Efekty własnej pracy badawczej wykorzystują później do tworzenia autorskich programów poszczególnych przedmiotów, a tym samym zapoznawanie studentów z najnowszymi trendami w nauce nie tylko rodzimej, ale też światowej pedagogiki. Ponadto studenci, jak i pracownicy mają możliwość uczestniczenia w wymianach międzynarodowych, a także w ramach umów bilateralnych o współpracy, które posiada Uczelnia, co należy ocenić pozytywnie..

1.6.1.

Zasady i procedurę rekrutacji na studia w roku akademickim 2015/2016 r. reguluje uchwała nr 80/2013/3014 Senatu WSEI w Lublinie z dnia 06.02.2014 r. Przyjęta procedura rekrutacji kandydatów na I rok I stopnia na ocenianym kierunku oparta została na spełnianiu warunków formalnych i nie obejmuje żadnych innych wymagań wstępnych. W związku z powyższym nie ma zatem problemu z zapewnieniem kandydatom równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku jednakże nie zapewnia doboru najlepszych kandydatów zwłaszcza do zawodu nauczycielskiego.

1.6.2.

Na ocenianym kierunku pedagogika funkcjonuje procedura dotycząca zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się – uchwałą nr 113/2014/2015 Senatu WSEI w Lublinie z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie: zatwierdzenia Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się zorganizowanego lub niezorganizowanego instytucjonalnie poza systemem studiów. Regulamin obejmuje m.in. zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów kształcenia, a także sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikującej efekty uczenia się. W uchwale czytamy, iż: „Przepisy Regulaminu stosuje się do potwierdzania efektów uczenia się na studiach I oraz II stopnia na kierunkach, poziomie i profilu kształcenia na poszczególnych wydziałach Uczelni, które posiadają co najmniej pozytywną ocenę programową na tym kierunku, poziomie i profilu kształcenia. (§2 ust. 3).

1.7.1

Sposoby weryfikacji i oceny efektów kształcenia znajdują się sylabusach przedmiotowych. Tam też pod nazwą „sposoby oceny” rozpisano kryteria na poszczególne oceny 3,0-5,0. I tak sposobami oceny wskazywanymi przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów są m.in.: egzamin pisemny, ustny, kolokwium, prezentacja multimedialna, test, praca pisemna, referat i in. W analizowanych sylabusach sposoby weryfikacji efektów kształcenia dobrane odpowiednio pozwalając na konstatację, iż prawidłowo monitorowane są studenckie postępy w nauce i osiąganie przez nich poszczególnych efektów kształcenia. Dzięki wskazywaniu zróżnicowanych sposobów oceny efektów realnym jest ich weryfikacja z zakresu deskryptorów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w tym efektów niezbędnych na rynku pracy, na płaszczyźnie zastosowań wiedzy w praktyce, umiejętności praktycznych dających możliwość uzyskania przez studentów przygotowania do wykonywania zawodu wynikającego z kształcenia na kierunku pedagogika. Zdaniem studentów stosowane metody weryfikacji efektów kształcenia dostosowane są do rodzaju treści i umiejętności, jakie mają sprawdzać. Warto zasygnalizować interesujące rozwiązanie stosowane na ocenianym kierunku pedagogika, mianowicie koordynatorzy przedmiotów opracowują tzw. WEK, czyli Arkusz

Weryfikacji Efektów Kształcenia, prezentując w nich metody weryfikacji efektów i razem z sylabusem umieszczają w teczce przedmiotu. Biorąc pod uwagę proces dyplomowania, który jest końcowym weryfikatorem efektów kształcenia, to trzeba podkreślić, iż proceduralnie kształtuje się on na odpowiednim poziomie. W przypadku seminarium dyplomowego ocena końcowa stanowi wypadkową weryfikacji efektów na poszczególnych etapach realizacji pracy dyplomowej, włącznie z egzaminem dyplomowym. Poszczególne etapy pracy są opisywane przez prowadzących seminaRIA w specjalnym formularzu zatwierdzanym przez Dziekana. Analiza losowo wybranych prac dyplomowych pokazała jednak, że w nielicznych przypadkach recenzje sporządzone przez opiekuna pracy i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen. W niewielkiej części analizowanych opracowań pojawiają się niedociągnięcia studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, co może wynikać z niedostatecznej opieki promotorskiej. Są też jednak prace opracowane prawidłowo z właściwą logiką wywodu i kształtujące się na wysokim poziomie merytorycznym.

1.7.2.

System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia jest transparentny i nie budzący większych zastrzeżeń. Metody weryfikacji właściwie dobrano do poszczególnych przedmiotów, co pozwala na uczciwość oceniania. Podczas wizytacji poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, dyplomy wraz z suplementami). Przeanalizowano protokoły z zaliczeń przedmiotów I stopnia studia niestacjonarne (m.in. protokół nr 962/2016 wprowadzenie do pedagogiki; protokół nr 1171/2016 metodyka zajęć wychowawczo-dydaktycznych w przedszkolu w zakresie edukacji językowej; protokół nr 1233/2016 pojęcia i systemy pedagogiczne), są kompletne, ze zróżnicowanymi ocenami z poszczególnych przedmiotów. Suplementy do dyplomu absolwentów kierunku pedagogika I stopnia, które poddano analizie, nie budzą większych zastrzeżeń i opracowane są właściwie. Zawierają m.in. dokładne informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu, a także informacje o treści studiów i osiągniętych wynikach. W suplementach podaje się również miejsca odbywania praktyk i liczbę godzin praktyk. Zapis ten jest ważny szczególnie przy specjalnościach, gdzie nabywa się kwalifikacje pedagogiczne oraz kwalifikacje nauczycielskie. Podczas wizytacji poproszono także o dostarczenie tzw. prac etapowych studentów (np. egzaminy, kolokwia, prace pisemne). W większości analizowanych prac (m.in. patologie społeczne, socjologia) były one zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych, dające możliwość weryfikacji efektów kształcenia. Z analizy prac dyplomowych wynika, że w przeważającej większości są one poprawne metodologicznie i mieszają się w efektach kształcenia dla pedagogiki. Jedynie w nielicznych pracach pojawiają się na drobne usterki metodologiczne.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia realizowana na ocenianym kierunku pedagogika powiązana jest z misją i strategią rozwoju Uczelni. Oparto ją także na Strategii Rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii WSIE, wykorzystując dobre wzorce i doświadczenia krajowe w obszarze kształcenia przyszłych pedagogów oraz prowadzenia badań naukowych.

Plany rozwoju ocenianego kierunku realizowanego na Wydziale Pedagogiki i Psychologii w WSEI w Lublinie uwzględnia przeobrażenia widoczne w nauce, a także są zorientowane na potrzeby środowiska społeczno-gospodarczego. Uczelnia reaguje na zapotrzebowania rynku pracy, dostosowując w miarę możliwości ofertę specjalnościową na obydwu formach studiów.

Specyfika efektów kształcenia oraz specjalności realizowanych na ocenianym kierunku pozwala uznać, że wskazane przez Uczelnię osadzenie kierunku w strukturze nauki jest właściwe. Należy jednak wskazać na pewną rozbieżność między raportem samooceny a wskazaną wyżej uchwałą Senatu WSEI w Lublinie, w zakresie przypisania kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin.

Uczelnia stosowną uchwałą Senatu określiła i przyjęła efekty kształcenia dla studiów pierwszego

stopnia o profilu praktycznym. Niniejsze efekty koncentrują się w szczególności na zdobywaniu przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji. Efekty kształcenia realizowane na specjalności nauczycielskiej są zgodne i korespondują ze standardami kształcenia nauczycieli. Niniejsze efekty sformułowane są w sposób zrozumiały i przejrzysty oraz pozwalający na stworzenie systemu ich sprawdzania.

Na specjalności przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna, jak wskazano w pkt. 1.4. oraz 1.5.1., program studiów, sylabusy i ich treści dostosowane są do stosownych przepisów prawa związanych z kwalifikacjami nauczycielskimi. Wątpliwości mogą pojawić się jedynie biorąc pod uwagę niewielką liczbę godzin przy niektórych przedmiotach metodycznych (2 godziny wykładu i 8 godzin ćwiczeń – metodyka edukacji językowej w przedszkolu, metodyka edukacji matematycznej w przedszkolu, metodyka edukacji plastycznej w przedszkolu i klasach I-III).

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku I stopnia w większości analizowanych sylabusów oraz programach zgodny jest z przyjętymi i zakładanymi efektami kształcenia.

Dobór metod kształcenia do typu zajęć jest prawidłowy.

Czas realizacji treści z poszczególnych bloków na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest proporcjonalny do zaproponowanych treści, co daje realną perspektywę osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa. Istnieje także powiązanie wielu treści kształcenia zaproponowanych w sylabusach z praktycznym przygotowaniem zawodowym.

Uczelnia umożliwia studentom wybór zajęć którym przypisano co najmniej 30% liczby pkt. ECTS.

Liczebność grup studenckich na poszczególnych zajęciach, proporcje liczby godzin różnych form zajęć, dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, a także cała organizacja procesu kształcenia dają studentom możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Organizacja i zasady realizacji praktyk studenckich (płaszczyzna formalna i merytoryczna) oraz dobór miejsc praktyk są właściwe. Praktykom nadaje się punkty ECTS i wskazuje się w sylabusach na efekty kształcenia i liczbę godzin do realizacji.

Na kierunku pedagogika widać właściwe poczynania w kierunku umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Warto jednak wzmocnić niniejszą płaszczyznę funkcjonowania kierunku.

Uczelnia opracowała procedurę rekrutacji zapewniającą właściwy dobór kandydatów na I stopień kształcenia.

W Uczelni opracowano procedurę dotyczącą zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się. Zapisy stosowne uchwały Senatu WSEI w Lublinie umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia dobrano odpowiednio pozwalając na konstatację, iż prawidłowo monitorowane są studenckie postępy w nauce i osiąganie przez nich poszczególnych efektów kształcenia. Dzięki wskazywaniu zróżnicowanych sposobów oceny efektów realnym jest ich weryfikacja z zakresu deskryptorów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w tym efektów niezbędnych na rynku pracy. Jednak podczas realizacji procesu dyplomowania, w nielicznych pracach dyplomowych pojawiają się usterki, które mogą mieć wpływ na osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia nie budzi większych zastrzeżeń i jest przejrzysty i wiarygodny.

4. Zalecenia

- ✓ Zniwelować rozbieżności między raportem samooceny a uchwałą Senatu WSEI w Lublinie, w zakresie przypisania kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin.
- ✓ Rozważyć zwiększenie liczby godzin w przedmiotach metodycznych . szczególnie przy przedmiotach takich jak: metodyka edukacji językowej w przedszkolu, metodyka edukacji

- matematycznej w przedszkolu, metodyka edukacji plastycznej w przedszkolu i klasach I-III.
- ✓ Wzmocnić opiekę promotorską, która na etapie przygotowywania prac dyplomowych pozwoliłby wyeliminować określone nieprawidłowości, w tym metodologiczne.
- ✓ Z uwagi na zgłoszone zainteresowanie wśród studentów dodatkowymi przedmiotami do wyboru oraz przedmiotami prowadzonymi w języku obcym zaleca się rozważenie wprowadzenia takiej oferty do programu kształcenia.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. *

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęcia warsztatowe, są prowadzone na ocenianym kierunku przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie. *

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich proponowanych do minimum kadrowego odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym dla studiów I stopnia. Analiza spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego obejmuje posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy i praktyczny nauczycieli akademickich, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego (załącznik nr 4).

Osoby proponowane do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni nie później niż od początku semestru studiów, w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem spełniają wymogi określone w § 8 ust. 1 pkt 2 lit. d, w § 13 ust. 1 w/w rozporządzenia oraz w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają także wymóg określony w § 13 ust. 2 w/w rozporządzenia. W wyniku weryfikacji akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe stwierdza się, że teczki zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie i uznanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o Uczelni, jako podstawowym lub dodatkowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo

o szkolnictwie wyższym.

Do minimum kadrowego studiów I stopnia zgłoszono 14 osób, w tym siedmiu samodzielnych pracowników nauki oraz siedmiu doktorów. Po analizie dokumentacji, to jest wymogów formalnych oraz dorobku naukowego i doświadczenia praktycznego zdobytego poza uczelnią, wszystkie zaproponowane osoby zostały zaliczone przez Zespół oceniający do minimum kadrowego ocenianego kierunku. Tym samym ze względu na wymogi formalne minimum kadrowe na wizytowanym kierunku zostało spełnione. Wszystkie osoby posiadają kwalifikacje naukowe we wskazanym dla kierunku obszarze nauk społecznych i humanistycznych.

Z osób włączonych do minimum kadrowego 12 osób, z uwagi na posiadany dorobek naukowy, wliczono do obszaru nauk społecznych (dyscyplina = pedagogika i jedna osoba do dyscypliny socjologia), trzy osoby zaliczono do obszaru nauk humanistycznych (dziedzina nauki humanistyczne i dyscypliny: historia teologia, językoznawstwo). Tym samym, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia o warunkach prowadzenia studiów (§ 12 ust. 1 i 3 oraz w § 14 ust 1) w minimum kadrowym reprezentowany jest każdy obszar nauk, do którego przypisano oceniany kierunek.

Spełnione są też wymogi dotyczące proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów.

W związku z analizą dokumentacji, informacji zamieszczonych w zintegrowanym systemie o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego stwierdzono, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym..

2.2

Poza minimum kadrowym na wizytowanym kierunku zajęcia prowadzi 27 wykładowców, w tym 4 doktorów habilitowanych, 4 doktorów oraz 19 magistrów. 25 z tych osób posiada znaczące doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią (w zdecydowanej mierze są to nauczyciele lub dyrektorzy szkół, ponadto dwóch psychologów z poradni, jeden informatyk, pracownik centrum kultury fizycznej, praktyk prawnik). Analiza obciążeń dydaktycznych tych osób wskazuje, że prowadzą one zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami. Osoby z doświadczeniem zawodowym prowadzą zajęcia praktyczne ćwiczeniowe i warsztatowe typowe dla profilu praktycznego na kierunku pedagogika.

2.3

Polityka kadrowa sprzyja właściwemu doborowi kadr, adekwatnie do prowadzonego kierunku. Uczelnia nie prowadzi procedury konkursowej, jednak pracowników dobiera według potrzeb dydaktycznych. System wsparcia finansowego na działalność publikacyjną i konferencyjną sprzyja podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i dydaktycznych. Dla ocenianego kierunku nie planuje się umiędzynarodowienia kadry naukowo-dydaktycznej.

3. Uzasadnienie

2.1. Uczelnia przypisała kierunek do obszaru nauk społecznych i humanistycznych. W minimum kadrowym znajdują się osoby, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe mieści się w obu tych obszarach. W analizie dorobku naukowego i zawodowego kadry zwrócono uwagę na jego zgodność z realizowanymi efektami kształcenia. Stwierdzono, że zarówno dorobek naukowy, jak i same kwalifikacje zawodowe zdobyte poza uczelnią tych osób są związane z realizowanymi efektami kształcenia w dyscyplinie pedagogika oraz umożliwiają realizację programu kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Spełnione są wszystkie wymogi formalne związane z posiadaniem minimum kadrowego dla określonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia.

Połowa osób z minimum kadrowego posiada oprócz dorobku naukowego doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Ponadto w obsadzie dydaktycznej poza minimum kadrowym znajduje się duża grupa pracowników ze znaczącym doświadczeniem zawodowym adekwatnym do programu kształcenia i realizowanych efektów kształcenia. Wszystkie zajęcia warsztatowe prowadzone są przez

osoby z doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią. Zajęcia ćwiczeniowe i warsztatowe odbywają się w warunkach zbliżonych do warunków wykonywania zawodu (klasa szkolna, sala lekcyjna, grupa przedszkolna).

Uczelnia w polityce kadrowej dba przede wszystkim o zapewnienie minimum kadrowego oraz odpowiedni dobór kadry dydaktycznej spoza minimum. Pomimo nieprzeprowadzania konkursów kadrowych, dobór nauczycieli należy uznać za prawidłowy. Zwraca uwagę ilość praktyków spoza minimum kadrowego (25) realizujących zajęcia praktyczne warsztatowo-ćwiczeniowe. Na spotkaniu z kadrami potwierdzono sposoby motywacji nauczycieli do rozwijania swoich kwalifikacji. Uczelnia finansuje awanse zawodowe pracowników (jeden doktorat) oraz deklaruje pokrycie kosztów kolejnych awansów zawodowych. Dofinansowane są też publikacje pracowników oraz wyjazdy konferencyjne.

4. Zalecenia

Brak zaleceń

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia.

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, a także w celu pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. *

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1 Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Komisji ds. Doskonalenia Systemu Jakości Kształcenia, gdzie podejmowane są decyzje dotyczące zawartości programów kształcenia i efektów kształcenia. Przy uczelni funkcjonuje, złożony z powołanych przedsiębiorców Zespół Ekspertów Społeczno-Gospodarczych. Przy Rektorze działa Kolegium Opiniodawczo-Doradcze, skupiające przedstawicieli świata biznesu oraz instytucji publicznych, a nawet korpusu konsularnego. Podczas spotkania z zespołem wizytującym PKA, obecnych było 29 przedstawicieli podmiotów edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych o zasięgu lokalnym lub regionalnym oraz przedstawicieli instytucji publicznych, ściśle współpracujących z uczelnią. Osoby te reprezentowały szerokie spektrum rodzajów działalności pedagogicznej. Obecni na spotkaniu przedstawiciele, jednomyślnie podkreślali istotny wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na program kształcenia w jednostce oraz weryfikację efektów kształcenia. Potwierdził się również aktywny udział przedsiębiorców i instytucji publicznych w procesie programowania oraz prowadzenia praktyk zawodowych. Współpracujący z jednostką praktycy prowadzą także zajęcia dydaktyczne na terenie uczelni oraz są opiekunami praktyk zawodowych.

Jednostka w ramach prowadzonego kierunku pedagogika aktywnie współpracuje z otoczeniem społecznym i instytucjonalnym. Do grona pracodawców, z którymi Jednostka współpracuje należą przede wszystkim placówki oświatowe, kulturowe, opiekuńczo-wychowawcze i resocjalizacyjne związane z efektami kształcenia dla kierunku pedagogika i poszczególnych specjalności. Jednostka zawarła ponad 30 umów z podmiotami zewnętrznymi określającymi ramy współpracy środowiskowej. Z części tych placówek wywodzą się pracownicy dydaktyczni realizujący zajęcia dydaktyczne w ramach umowy cywilno-prawnej. Studenci kierunku pedagogika realizują w tych placówkach praktyki studenckie oraz wolontariat. Pracodawcy biorą udział w procesie ewaluacji kształcenia, programów oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

3.2 Uczelnia nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem z podmiotem zewnętrznym.

3. Uzasadnienie

3.1 Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są członkami Wydziałowej Komisji ds. System współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy określić jako bardzo efektywny. Uczelnia udokumentowała umowy o współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Skala oraz formy współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym budzą uznanie. Przyjęte procedury zapewniają znaczący, a niektórych aspektach decydujący wpływ pracodawców na formułowanie programów kształcenia, określanie efektów kształcenia oraz weryfikację ich osiągnięcia.

3.2 nie dotyczy

4. Zalecenia

Zaleca się większą staranność w prowadzeniu dokumentacji kontaktów ze środowiskiem społeczno-gospodarczym, np. sporządzania protokołów lub notatek z posiedzeń Zespołu Ekspertów Społeczno-Gospodarczych oraz Kolegium Opiniodawczo-Doradcze przy Rektorze. Ułatwi to wdrażanie wniosków ze spotkań w procesie doskonalenia systemu kształcenia oraz umożliwi prezentację dobrych praktyk uczelni na zewnątrz.

Rozwijanie form współpracy w zakresie zajęć prowadzonych w warunkach zbliżonych do rzeczywistych

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

1. Ocena

Wyróżniająca

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1

Uczelnia posiada własną, w pełni dostępną dla kierunku Pedagogika, bazę dydaktyczną, dobrze wyposażoną w nowoczesny sprzęt audiowizualny i multimedialny (projektory multimedialne, kamery video, rzutniki pisma, ekrany obsługiwane elektronicznym pilotem). Niektóre specjalistyczne zajęcia dla kierunku Pedagogika odbywają się w pracowniach umiejętności leczniczych i rehabilitacyjnych wyposażonych zgodnie z obowiązującymi przepisami. Specjalistyczne zajęcia muzyczne i muzykoterapeutyczne (i inne artystyczne) odbywają się w pracowni wyposażonej w pianino oraz zestawy instrumentarium Orffowskiego (melodyczne i niemelodyczne instrumenty perkusyjne). Bardzo dobrze wyposażona jest pracownia metodyczno-diagnostyczna, w której studenci prezentują wykonane przez siebie pomoce dydaktyczne. Wyposażenie pracowni metodycznych w sposób wyróżniający pozwala dostosować kształcenie do potrzeb studentów zwłaszcza specjalności przygotowującej do zawodu nauczyciela przedszkola i klas I-III. Gromadzone w pracowni wytwory studentów wskazują bardzo pozytywnie na metody pracy pozwalające w sposób ponadprzeciętny rozwijać kompetencje miękkie a zwłaszcza kreatywności studentów. Studenci wyrazili pozytywną opinię na temat pracowni i całej infrastruktury, którą dysponuje Uczelnia. Na bardzo pozytywną ocenę zasługuje fakt, że Uczelnia dysponuje sporą liczbą – wg wskazań studentów – ok. 40 przenośnych komputerów, które są udostępniane studentom na zajęcia, np. gdy potrzebują ich na ćwiczenia praktyczne czy do pracy w grupach.

4.2

WSEI posiada własną bibliotekę z dwiema czytelniami. Jest ona skomputeryzowana, korzysta z programu PATRON 4, ma stałe łącze z Internetem. Katalogi biblioteki (zamawianie i rezerwacja wypożyczeń) dostępne są online.

Uczelnia posiada bogate zbiory: 55000 książek (ponad 25000 z kierunku Pedagogika i ponad 30000 z kierunku Psychologia), zbiory specjalne, komputerowe bazy wiedzy, ponad 150 tytułów czasopism naukowych (tradycyjne i elektroniczne) - w tym 15 tytułów z zakresu pedagogiki i 5 z zakresu psychologii. rzez stronę internetową biblioteki jest dostęp online do zasobów elektronicznych i katalogów innych bibliotek, w tym do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki. Zasoby Biblioteki są systematycznie powiększane poprzez zakup nowych pozycji, przez co w pełni zaspokajają potrzeby studentów jak i pracowników. Na szczególną uwagę zasługuje sposób katalogowania książek, jest on wyrazem ogromnego zaangażowania kierownika Biblioteki. Biblioteka stanowi podstawę systemu biblioteczno-informacyjnego Uczelni do nowoczesnego zarządzaniu wiedzą. Studenci mogą na podstawie zawartych umów korzystać także ze zbiorów innych naukowych bibliotek Lublina. Wyposażenie biblioteki i czytelnia również zostało ocenione bardzo wysoko przez studentów. W bibliotece znajduje się czytelnia oraz osobne zamknięte pomieszczenie z dostępem do Internetu. Zasady udostępniania zbiorów i godziny otwarcia biblioteki oraz czytelnia studenci ocenili jako w zupełności wystarczające i dostosowane do studiów. Biblioteka zaopatrzona jest we wszelkie pozycje bibliograficzne zawarte w sylabusach – zarówno obowiązkowe, jak i zalecane. Podręczniki występują w większej liczbie egzemplarzy, studenci mają też dostęp do elektronicznych baz danych. Nadto zbiory biblioteczne są opisywane hasłowo w katalogu on-line, tak by studenci mogli wyszukiwać hasłowo przydatne pozycje, co należy zakwalifikować jako znacznie udogodnienie dla korzystających z biblioteki.

4.3

Mimo, iż na ocenianym kierunku żaden z modułów kształcenia nie jest realizowany w formie kształcenia na odległość, to jednak funkcjonuje platforma elektroniczna wspomagająca proces kształcenia realizowany w tradycyjnej formie. Na platformie tej nauczyciele akademicy zamieszczają materiały dydaktyczne, np. prezentacje omawianych zagadnień, skrypty, artykuły, które studenci oceniają jako wartościowe i pomocne w nauce. Ponadto na platformie tej z niektórych przedmiotów – za uzgodnieniem formy i terminu ze studentami – przeprowadzane są kolokwia i testy. Studenci ocenili to rozwiązanie bardzo pozytywnie. Platforma umożliwia prowadzącym umieszczanie materiałów dla studentów, tworzenie testów sprawdzających, prowadzenie dyskusji grupowych oraz bezpośrednią komunikację z prowadzącym. W kursach wykorzystywane są też moduł lekcji, głosowania oraz zadania wykonywane zarówno indywidualnie jak i grupowo. Aktywność studentów jest poddawana ocenie. Studenci mają na bieżąco wgląd w arkusz ocen. Dostęp do platformy jak i do poszczególnych kursów jest personalizowany, studenci i pracownicy używają danych dostępowych z wirtualnego dziekanatu. Całość czynności wykonywanych na platformie jest logowana. Prowadzący kurs ma pełny wgląd w raporty zdarzeń mających miejsce w kursie. W roku ak. 2014/15 na platformie e- learningowej prowadzane były 74 kursy dla studentów kierunku pedagogika. Kursy te stanowiły uzupełnienie do zajęć prowadzonych w sposób tradycyjny.

3. Uzasadnienie

Infrastruktura jednostki jest dostosowana do liczby i potrzeb studentów ocenianego kierunku. Studenci i nauczyciele akademicy oceniają ją bardzo wysoko, deklarując, że ich zdaniem umożliwia ona osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w sposób ponadprzeciętny.

4. Zalecenia

Brak zaleceń.

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólniakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólniakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

W Strategii Rozwoju Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie czytamy m.in., iż: „W stawianiu na wiedzę, na solidność kształcenia i przygotowania do przyszłego życia zawodowego, na innowacyjność w metodyce nauczania i w podejmowanych projektach edukacyjnych i badawczo-wdrożeniowych, w programowym otwarciu na Europę i dobre praktyki tam wypracowane – wyraża się cała istota misji WSEI.” (str. 14).

Koncepcja kształcenia ocenianego kierunku mająca sprostać potrzebom gospodarczym, społecznym w skali kraju oraz regionu i wpływać na kształtowanie właściwych postaw, relacji międzyludzkich,

mieści się w zakresach znajdujących się w powyższym dokumencie. Oparto ją także na Strategii Rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii WSEI, wykorzystując dobre wzorce i doświadczenia krajowe, m.in. standardy wypracowane przez polskie uczelnie akademickie w obszarze kształcenia przyszłych pedagogów oraz prowadzenia badań naukowych.

1.2

Plany i koncepcje rozwoju, jak również stan faktyczny kierunku pedagogika na II stopniu na Wydziale Pedagogiki i Psychologii WSEI oparto o misję i strategię rozwoju Uczelni. Koncepcja rozwoju kierunku wynika ze zmian i nowości edukacyjnych w kształceniu akademickim. Na ocenianym kierunku na II stopniu o profilu [ogólnoakademickim](#) widoczne to jest w programach kształcenia i ofercie przedmiotowej, podczas realizacji której wykładowcy prezentują, jak wynika z analizy sylabusów, najnowszą wiedzę, rozwiązania badawcze i dydaktyczne. Uczelnia w miarę możliwości reaguje na zapotrzebowania rynku pracy, dostosowując ofertę specjalnościową na obydwu formach studiów. Chociaż obecnie kształcenie prowadzone jest jedynie na studiach niestacjonarnych. Na rok akademicki 2015/2016 w ofercie znalazły się na II stopniu: pedagogika terapeutyczna z rehabilitacją, pedagogika opiekuńcza i resocjalizacyjna, pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna (może być także realizowana z modułem rozszerzającym – wczesne nauczanie języka angielskiego – studia nienauczycielskie), pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna (studia nauczycielskie). Na rok akademicki 2016/2017 planowane jest wprowadzenie do oferty jeszcze następujących specjalności: pedagogika zdrowia z opieką nad seniorem, pedagogika zdrowia z arteterapią, pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna z informatyką. Powyższe specjalności znajdują odzwierciedlenie w zakresie zainteresowań naukowo-badawczych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, co wyraża się m.in. w publikacjach, z którymi ZO PKA mógł zapoznać się podczas wizytacji oraz porozmawiać w trakcie spotkania z kadrą.

1.3.

Kierunek pedagogika II stopień Uczelnia przypisała do dwóch obszarów kształcenia tj. w zakresie nauk – społecznych oraz nauk humanistycznych, przy czym układ procentowy to 62,2% do 37,8% punktów ECTS. Wskazano także dziedziny i dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia: dziedzina nauk społecznych, dyscypliny: pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o poznaniu i komunikacji; dziedzina nauk humanistycznych, dyscypliny: filozofia, nauki o rodzinie. Specyfika efektów oraz specjalności pozwala uznać, że takie osadzenie kierunku w strukturze nauki jest właściwe. Zauważyć jednak należy, iż w uchwale nr 119/A/2014/2015 Senatu WSEI w Lublinie z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie przyporządkowania obszarów, dziedzin i dyscyplin oraz programów studiów dla kierunku pedagogika: studia I stopnia o profilu praktycznym i studia II stopnia o profilu ogólniakademickim, Uczelnia podaje, iż w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk społecznych efekty dla studiów II stopień kierunku pedagogika odnoszą się jedynie do dwóch dyscyplin: pedagogiki (wiodąca) oraz psychologii. Natomiast w obszarze nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych, jedynie do dyscypliny filozofia.

1.4.

Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie uchwałą Senatu nr 120a/2014/2015 z dnia 30.06.2015 r. w sprawie: zatwierdzenia planów i programów kształcenia oraz obowiązujących kierunkowych efektów kształcenia na rok akademicki 2015/2016 przyjęła i wdrożyła efekty kształcenia dla kierunku pedagogika II stopnia o profilu ogólniakademickim. Przyjęto i wdrożono wzorcowe efekty kształcenia. W obrębie kierunku pedagogika II stopnia realizowana jest specjalność tzw. nauczycielska – pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna i pomimo, że w Jednostce nie stworzono odrębnych efektów dla tej specjalności, to efekty kształcenia realizowane na specjalności są zgodne ze standardami kształcenia nauczycieli. Wynika to z analizy dokumentacji w postaci m.in. programów kształcenia i sylabusów przedmiotowych. Zakładane efekty na II stopniu kształcenia uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.

1.5. 1.

Na specjalności pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna wskazanej przez Uczelnię jako specjalność tzw. nauczycielską, programy studiów, sylabusy i ich treści dostosowane są do

stosownych przepisów prawa związanych z kwalifikacjami wynikającymi z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku.

1.5.2.

Dobór treści programowych na kierunku pedagogika –studia II stopnia zgodny jest z przyjętymi i zakładanymi efektami kształcenia. Z analizy sylabusów wynika, że nauczyciele akademicy uwzględniają podczas realizacji określonych przedmiotów współczesny stan nauki, wiedzy oraz praktyki badawczej w obszarach wiedzy odpowiadających obszarom kształcenia, do których kierunek został przyporządkowany oraz w dziedzinach nauki a także w dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla ocenianego kierunku. Systematyczna weryfikacja efektów kształcenia prowadzi do zmian w zakresie treści, form i metod dydaktycznych oraz umożliwia korektę przedmiotowych efektów kształcenia. Aktualizacja wiedzy kierunkowej przejawia się dodatkowo w tym, że systematycznie modyfikowane są objęte sylabusami wykazy literatury podstawowej i uzupełniającej, a one stanowią impuls dla biblioteki WSEI w sprawie corocznego poszerzania zasobów bibliotecznych (tradycyjnych i elektronicznych).

1.5.3.

Metody kształcenia stosowane przez nauczycieli akademickich podczas realizacji zajęć są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter. Z analizy sylabusów wynika, że wskazuje się na m.in. następujące metody: wykład informacyjny, wykład problemowy, analiza literatury, dyskusja grupowa, analiza przypadku, projekt, burza mózgów, gry dydaktyczne, prezentacje multimedialne, mapa myśli i in., które uwzględniają samodzielne uczenie się studentów (jak np. projekt) Dobór metod do typu zajęć nie budzi zastrzeżeń w kontekście osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. W programie kształcenia zaplanowano zajęcia (np. proseminarium i seminarium magisterskie, metodologia badań społecznych), na których studenci powinni poznawać i usprawnić własny warsztat metodologiczny i brać udział w poczynaniach badawczych. Zdaniem studentów stosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia pozwalają im na zdobycie zakładanych efektów kształcenia.

1.5.4.

Czas realizacji treści programowych studiach stacjonarnych i niestacjonarnych nie budzi zastrzeżeń i proporcjonalny do zaproponowanych treści. Czas trwania całego toku studiów II stopnia został zaplanowany na 4 semestry. W programach na II stopniu kształcenia wyszczególniono: blok przedmiotów kształcenia ogólnego (102 godz. st. stacjonarne; 51 godz. st. niestacjonarne), blok przedmiotów kształcenia podstawowego (327 godz. st. stacjonarne; 235 godz. st. niestacjonarne), blok przedmiotów kształcenia kierunkowego (256 godz. st. stacjonarne; 156 godz. st. niestacjonarne), blok przedmiotów specjalnościowych (720 godz. st. stacjonarne; 253 godz. st. niestacjonarne), Do tego należy wskazać na moduł tzw. rozszerzający oferowany na specjalności pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna - moduł wczesne nauczanie języka angielskiego (st. stacjonarne 235 godz., st. niestacjonarne 250 godz.), proseminarium i seminarium magisterskie (st. stacjonarne 120 godz., st. niestacjonarne 80 godz.).

1.5.5.

Zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS przyjęte przez Jednostkę prowadzącą kształcenie na ocenianym kierunku są zgodne z wymaganiami stosownego rozporządzenia, „jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy”. Jak wynika z analizy sylabusów i programów kształcenia Uczelnia przypisuje punkty ECTS wszystkim przedmiotom znajdującym się w programie studiów (patrz m.in. zarządzenie nr 13a/2014/2015 Rektora WSEI w Lublinie z dnia 5 lutego 2015 roku w sprawie: ogólnych wytycznych dla Wydziałów dotyczących zasad przydzielania godzin i punktów ECTS dla poszczególnych grup zajęć w programach kształcenia). Należy także wskazać na istotne powiązanie wielu treści kształcenia

zaproponowanych w sylabusach z prowadzonymi na Uczelni badaniami naukowymi. Z perspektywy studentów, proporcja punktów ECTS przypisanych modułom związanym z badaniami naukowymi jest właściwa dla profilu studiów i spełnia ich oczekiwania w tym zakresie.

1.5.6.

Na ocenianym kierunku studiów II stopnia Uczelnia przyjęła, iż specjalność jest wyborem studenta. Przedmioty wybieralne tzw. specjalnościowe, a także języki obce i seminarium magisterskie tak zostały zorganizowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie studiów. Na spotkaniu z ZO PKA studenci zadeklarowali, że byłiby zainteresowani ofertą przedmiotów kierunkowych do wyboru. Ponadto, część z obecnych na spotkaniu studentów wyraziła gotowość podjęcia kształcenia w języku obcym na zasadzie wybranych przedmiotów fakultatywnych prowadzonych w języku obcym. Z informacji przedstawionych przez władze jednostki prowadzącej oceniany kierunek wynika, że oferta przedmiotów prowadzonych w języku obcym jest przygotowywana. Ponadto należy zauważyć, że jednostka dysponuje pewnymi doświadczeniami w tym zakresie, ponieważ w roku 2013 prowadzone były zajęcia w języku obcym dla studentów zagranicznych, którzy studiowali na ocenianym kierunku w ramach programu Erasmus.

1.5.7.

Na ocenianym kierunku pedagogika należy wskazać na zgodność treści kształcenia z formami i metodami dydaktycznymi stosowanymi przez nauczycieli akademickich. Trafnie dobrano formy zajęć dydaktycznych z zakresu poszczególnych przedmiotów w odniesieniu do określonych do nich efektów kształcenia, przede wszystkim osiągnięcia efektów w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności związanych z konstruowaniem warsztatu badawczego, jak również kompetencji potrzebnych w działalności badawczej. Organizacja procesu kształcenia na kierunku pedagogika II stopnia o profilu ogólnie akademickim w WSEI w Lublinie pozwala na osiągnięcie przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Harmonogram zajęć dydaktycznych uwzględnia zasady higieny procesu kształcenia. Na studiach niestacjonarnych w zależności od realizowanej specjalności zjazdy odbywają się raz w miesiącu i realizowane są w sobotę (8.00-20.00) oraz niedzielę (8.00-18.30). Między zajęciami studenci mają do dyspozycji 10. minutowe przerwy oraz jedną tzw. obiadową – 12.50-13.40. Podczas wizytacji zaobserwowano także właściwą liczebność grup (patrz m.in. zarządzenie nr 37/2010/2011 Rektora i Kanclerza WSEI w Lublinie z dnia 11 lipca 2011 r.) na poszczególnych zajęciach oraz odpowiednio przypisane formy zajęć.

1.5.8.

Praktyki studenckie zostały uwzględnione do realizacji na specjalności nauczycielskiej - pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna, a także na tej specjalności z modułem rozszerzającym - wczesne nauczanie języka angielskiego. W pierwszym przypadku wymiar praktyki to 160 godzin, a w drugim dodatkowo 60 godzin. Zasady organizacji praktyk reguluje Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych WSEI w Lublinie, a nad przebiegiem tego procesu czuwa Centrum Praktyk Zawodowych. Do praktyk opracowane są sylabusy, a w nich określono efekty kształcenia, które student winien osiągnąć podczas realizacji praktyk. W Jednostce funkcjonuje zarządzenie nr 35/2013/2014 Rektora WSEI w Lublinie z dnia 26.09.2014 r. w sprawie formy i zasad nadzoru nad praktykami studenckimi na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Załącznikiem do niniejszego zarządzenia jest Arkusz kontroli praktyk studenckich. W dokumentacji Wydziału znajdują się sprawozdania z realizacji praktyk zawodowych z poszczególnych lat studentów studiów magisterskich (m.in. 2013/2014, 2014/2015).

Po analizie wybranej dokumentacji należy wskazać na zgodność efektów i treści kształcenia określonych dla praktyk oraz ich wymiaru i terminu ich realizacji a także doboru miejsc odbywania praktyk (w dokumentacji szereg umów z placówkami w sprawie realizacji praktyk studenckich) z efektami kształcenia zakładanymi dla studiów na ocenianym kierunku. Również metody sprawdzania osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia przypisanych praktykom zostały dobrane właściwie.

1.5.9.

Program kształcenia na kierunku pedagogika II stopnia prowadzony jest w języku polskim. Wykładowcy realizujący wykłady i ćwiczenia na ocenianym kierunku studiów publikują w czasopismach naukowych, monografiach, uczestniczą w polskich i międzynarodowych konferencjach naukowych, prezentując tam własne wyniki badań. Efekty własnej pracy badawczej wykorzystują następnie do konstruowania autorskich programów poszczególnych przedmiotów, a tym samym zapoznawanie studentów z najnowszymi trendami w nauce nie tylko rodzimej, ale też światowej pedagogiki. Ponadto studenci, jak i pracownicy mają możliwość uczestniczenia w wymianach międzynarodowych, a także w ramach umów bilateralnych o współpracy, które posiada Uczelnia, co należy ocenić pozytywnie.

1.6.1.

Zasady i procedurę rekrutacji na studia w roku akademickim 2015/2016 r. reguluje uchwała nr 80/2013/3014 Senatu WSEI w Lublinie z dnia 06.02.2014 r. Przyjęta procedura rekrutacji kandydatów na I rok studiów II stopnia na ocenianym kierunku oparta została na spełnianiu warunków formalnych i nie obejmuje żadnych innych wymagań wstępnych. Natomiast procedurę rekrutacyjną uszczegóławia uchwała nr 10/2013/2014 Rady Wydziału Pedagogiki i Psychologii z dnia 7 marca 2014 r. w sprawie ustalenia wymagań wstępnych wobec kandydatów na studia drugiego stopnia kierunku Pedagogika. W §1 uchwały czytamy, iż: „Absolwenci studiów I stopnia na kierunku Pedagogika, Pedagogika specjalna oraz absolwenci kierunków pedagogicznych tworzonych w ramach autonomii programowej uczelni, przyjmowani są na studia drugiego stopnia na kierunku Pedagogika bez konieczności zdobywania dodatkowych punktów ECTS.” Czytamy także: „Absolwenci studiów mieszczących się w obszarze nauk humanistycznych/społecznych (lub innych) przyjmowani są na studia drugiego stopnia na kierunku Pedagogika i zobowiązani są w trakcie pierwszego roku studiów do zdobycia od 17 do 32 punktów ECTS za zajęcia pozwalające na realizację efektów kształcenia na kierunku Pedagogika na studiach pierwszego stopnia. Liczba punktów ECTS jest ustalana w zależności od specjalności, którą wybierze student.” Na specjalnościach: pedagogika terapeutyczna z rehabilitacją, a także pedagogika opiekuńcza i resocjalizacji dodatkowo muszą uzupełnić trzy przedmioty. Natomiast na specjalności tzw. nauczycielskiej - pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna – muszą uzupełnić punkty ECTS związane z realizacją siedmiu przedmiotów. Powyższe zapisy pokazują, że absolwenci I stopnia kierunków (poza pedagogiką, pedagogiką specjalną oraz innymi kierunkami pedagogicznymi) z obszaru nauk humanistycznych/społecznych (lub innych) mogą aplikować na studia II stopnia uzupełniając różnice programowe. Warto jednak zauważyć fakt, iż absolwenci studiów niepedagogicznych nie opanowali podstawowych efektów kształcenia z zakresu pedagogiki. Uczelnia w koncepcji kształcenia na II stopniu zakłada nauczanie pogłębionej i rozszerzonej wiedzy z dyscypliny pedagogiki i dyscyplin pokrewnych. Student również zobowiązany jest do opanowania efektów pogłębionych, a nabywanie efektów rozszerzonych i pogłębionych w zakresie pedagogiki specjalnej odbywa się w oparciu o kategorie pojęciowe i znaczeniowe poznane na studiach I stopnia. Uzupełnianie różnic przedmiotowych (od 3 do 7 przedmiotów) jest interesującym rozwiązaniem, ale nie w pełni wystarczającym, w szczególności biorąc pod uwagę absolwentów I stopnia z obszarów innych niż nauki społeczne i humanistyczne.

1.6.2.

Na ocenianym kierunku pedagogika funkcjonuje procedura dotycząca zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się – uchwałą nr 113/2014/2015 Senatu WSEI w Lublinie z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie: zatwierdzenia Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się zorganizowanego lub niezorganizowanego instytucjonalnie poza systemem studiów. Regulamin obejmuje m.in. zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów kształcenia, a także sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikującej efekty uczenia się. W uchwale czytamy, iż: „Przepisy Regulaminu stosuje się do potwierdzania efektów uczenia się na studiach I oraz II stopnia na kierunkach, poziomie i profilu kształcenia na poszczególnych wydziałach Uczelni, które posiadają co najmniej pozytywną ocenę programową na tym kierunku, poziomie i profilu kształcenia. (§2 ust. 3).

1.7.1.

Sposoby weryfikacji i oceny efektów kształcenia znajdują się w sylabusach przedmiotowych. Tam też pod nazwą „sposoby oceny” rozpisano kryteria na poszczególne oceny 3,0-5,0. I tak sposobami oceny

wskazywanymi przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów są m.in.: egzamin pisemny, ustny, kolokwium, prezentacja multimedialna, test, praca pisemna, referat i in. W analizowanych sylabusach sposoby weryfikacji efektów kształcenia dobrano właściwie pozwalając na konstatację, iż prawidłowo monitorowane są studenckie postępy w nauce i osiąganie przez nich poszczególnych efektów kształcenia. Należy wskazać więc na trafność metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia, w powiązaniu z zapewnieniem możliwości sprawdzenia stopnia osiągnięcia przez studentów i oceny zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia. Zdaniem studentów stosowane metody weryfikacji efektów kształcenia dostosowane są do rodzaju treści i umiejętności, jakie mają sprawdzać. Warto zasygnalizować interesujące rozwiązanie stosowane na ocenianym kierunku pedagogika, mianowicie koordynatorzy przedmiotów opracowują tzw. WEK, czyli Arkusz Weryfikacji Efektów Kształcenia, prezentując w nich metody weryfikacji efektów i razem z sylabusem umieszczają w teczce przedmiotu.

Rozpatrując proces dyplomowania, który jest końcowym weryfikatorem efektów kształcenia, to trzeba podkreślić, iż proceduralnie kształtuje się on na odpowiednim poziomie. W przypadku seminarium dyplomowego ocena końcowa stanowi wypadkową weryfikacji efektów na poszczególnych etapach realizacji pracy dyplomowej, włącznie z egzaminem dyplomowym. Poszczególne etapy pracy są opisywane przez prowadzących seminaria w specjalnym formularzu zatwierdzanym przez Dziekana. Analiza losowo wybranych prac dyplomowych pokazała jednak, że w nielicznych przypadkach recenzje sporządzone przez promotora i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen. W niewielkiej części analizowanych opracowań pojawiają się niedociągnięcia studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, co może wynikać z niedostatecznej opieki promotorskiej. Są też jednak prace opracowane prawidłowo z właściwą logiką wywodu i kształtujące się na wysokim poziomie merytorycznym.

1.7.2.

System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia jest transparentny i nie budzący większych zastrzeżeń. Metody weryfikacji właściwie dobrano do poszczególnych przedmiotów, co pozwala na uczciwość oceniania. Podczas wizytacji poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, dyplomy wraz z suplementami). Przeanalizowano protokoły z zaliczeń przedmiotów I stopnia studia niestacjonarne (m.in. protokół nr 962/2016 wprowadzenie do pedagogiki; protokół nr 1171/2016 metodyka zajęć wychowawczo-dydaktycznych w przedszkolu w zakresie edukacji językowej; protokół nr 1233/2016 pojęcia i systemy pedagogiczne), są kompletne, ze zróżnicowanymi ocenami z poszczególnych przedmiotów.

Suplementy do dyplomu absolwentów kierunku pedagogika I stopnia, które poddano analizie, nie budzą większych zastrzeżeń i opracowane są właściwie. Zawierają m.in. dokładne informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu, a także informacje o treści studiów i osiągniętych wynikach. W suplementach podaje się również miejsca odbywania praktyk i liczbę godzin praktyk. Zapis ten jest ważny szczególnie przy specjalnościach, gdzie nabywa się kwalifikacje pedagogiczne oraz kwalifikacje nauczycielskie. Podczas wizytacji poproszono także o dostarczenie tzw. prac etapowych studentów (np. egzaminy, kolokwia, prace pisemne). W większości analizowanych prac (m.in. patologie społeczne, socjologia) były one zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych, dające możliwość weryfikacji efektów kształcenia.

Z analizy prac dyplomowych wynika, że w przeważającej większości są one poprawne metodologicznie i mieszają się w efektach kształcenia dla pedagogiki. Jedyne w nielicznych pracach pojawiają się na drobne usterki metodologiczne.

Zasady weryfikacji efektów kształcenia są przejrzyste i obiektywne. Studenci mają wgląd do ocenionych prac egzaminacyjnych. Czują się oceniani sprawiedliwie i obiektywnie. Regulamin studiów przewiduje egzamin komisyjny, jednak studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że nigdy nie mieli potrzeby o niego wnioskować, gdyż zasady przeprowadzania egzaminów ogłaszane przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach są następnie są konsekwentnie realizowane.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia realizowana na ocenianym kierunku pedagogika powiązana jest z misją i strategią rozwoju Uczelni. Oparto ją także na Strategii Rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii WSIE, wykorzystując dobre wzorce i doświadczenia krajowe w obszarze kształcenia przyszłych pedagogów oraz prowadzenia badań naukowych.

Plany rozwoju ocenianego kierunku realizowanego na Wydziale Pedagogiki i Psychologii w WSEI w Lublinie uwzględnia przeobrażenia widoczne w nauce, a także są zorientowane na potrzeby środowiska społeczno-gospodarczego. Uczelnia reaguje na zapotrzebowania rynku pracy, modyfikując w miarę możliwości ofertę specjalnościową.

Oceniany kierunek pedagogika na II stopniu właściwie przypisano do dwóch obszarów kształcenia w zakresie nauk humanistycznych oraz nauk społecznych. Wskazano właściwe dziedziny i dyscypliny, do których odnoszą się efekty kształcenia. Należy jednak wskazać na pewną rozbieżność między raportem samooceny, a wskazaną wyżej uchwałą Senatu WSEI w Lublinie, w zakresie przypisania kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin.

Uczelnia określiła i przyjęła wzorcowe efekty kształcenia dla studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Efekty określone są w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Program studiów na ocenianym kierunku II stopnia specjalności tzw. nauczycielskiej dostosowany są do stosownych przepisów prawa związanych z kwalifikacjami nauczycielskimi.

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku II stopnia w zgodny jest z przyjętymi i zakładanymi efektami kształcenia. Z analizy sylabusów wynika, iż podczas realizacji zajęć wykładowcy uwzględniają obecny stan wiedzy i współczesne doświadczenia badawcze z zakresu pedagogiki.

Dobór metod kształcenia do typu zajęć jest prawidłowy.

Czas realizacji treści w poszczególnych blokach przedmiotowych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia jest proporcjonalny do zaproponowanych treści. Należy wskazać, iż istnieje możliwość osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia dla kierunku pedagogika, a także realizacji treści kształcenia w czasie przewidywalnym na realizację programu studiów oraz przy poniesieniu przez studentów nakładu pracy mierzonego liczbą punktów ECTS przyporządkowanych do programu studiów na ocenianym kierunku.

Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa. Istnieje także powiązanie wielu treści kształcenia zaproponowanych w sylabusach z prowadzonymi na Uczelni badaniami naukowymi.

Uczelnia umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano minimum 30% ogólnej liczby pkt. ECTS.

Organizacja procesu kształcenia, a także liczebność grup studenckich na poszczególnych zajęciach, proporcje liczby godzin różnych form zajęć, dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, dają studentom możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Organizacja i zasady realizacji praktyk studenckich na II stopniu kształcenia, zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym, jak również dobór miejsc praktyk są właściwe. Praktykom nadaje się punkty ECTS i wskazuje się w sylabusach na efekty kształcenia i liczbę godzin do realizacji.

Na kierunku pedagogika widać poczynania w kierunku umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Warto jednak wzmocnić niniejszą płaszczyznę funkcjonowania kierunku.

Przyjęty system rekrutacji na II stopień wprowadza interesujące rozwiązanie w postaci uzupełniania różnic przedmiotowych, lecz może nie zapewnić właściwego doboru kandydatów na II stopień, czego konsekwencją może być uniemożliwienie części studentom przyswojenie pogłębionych efektów kształcenia z pedagogiki.

W Uczelni opracowano procedurę dotyczącą zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się. Zapisy stosowne uchwały Senatu WSEI w Lublinie umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia dobrano odpowiednio pozwalając na konstatację, iż

prawidłowo monitorowane są studenckie postępy w nauce i osiąganie przez nich poszczególnych efektów kształcenia. Dzięki wskazywaniu zróżnicowanych sposobów oceny efektów realnym jest ich weryfikacja z zakresu deskryptorów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w tym efektów niezbędnych na rynku pracy. Sposoby weryfikacji umożliwiają sprawdzenie efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia. Natomiast podczas realizacji procesu dyplomowania, w niektórych wybranych losowo pracach dyplomowych pojawiają się uchybienia, które mogą mieć wpływ na weryfikację założonych efektów kształcenia. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia nie budzi większych zastrzeżeń i jest przejrzysty i wiarygodny.

4. Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1

- ✓ Zniwelować rozbieżności między raportem samooceny a uchwałą Senatu WSEI w Lublinie, w zakresie przypisania kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin.
- ✓ Opracować szczegółowe kryteria przyjęte na II stopień kształcenia na kierunek pedagogika, w szczególności po kierunkach spoza obszarów nauk społecznych i nauk humanistycznych.
- ✓ Wzmocnić opiekę promotorską, która na etapie przygotowywania prac dyplomowych pozwoliłaby wyeliminować określone nieprawidłowości, w tym metodologiczne.
- ✓ Z uwagi na zgłoszone zainteresowanie wśród studentów dodatkowymi przedmiotami do wyboru oraz przedmiotami prowadzonymi w języku obcym zaleca się rozważenie wprowadzenia takiej oferty do programu kształcenia.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1

Osoby proponowane do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni nie później niż od początku semestru studiów, w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem spełniają wymogi określone w § 8 ust. 1 pkt 2 lit. d, w § 13 ust. 1 w/w rozporządzenia oraz w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają także wymóg określony w § 13 ust. 2 w/w rozporządzenia. W wyniku weryfikacji akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe stwierdza się, że te czki zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie i uznanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W związku z analizą dokumentacji, informacji zamieszczonych w zintegrowanym systemie o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego stwierdzono, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Do minimum kadrowego studiów II stopnia zgłoszono 13 osób, w tym sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz siedmiu doktorów. Po analizie dokumentacji, to jest wymogów formalnych oraz dorobku naukowego i doświadczenia praktycznego zdobytego poza uczelnią, wszystkie zaproponowane osoby zostały przez Zespół Oceniający zaliczone do minimum kadrowego ocenianego kierunku. Tym samym ze względu na wymogi formalne minimum kadrowe na wizytowanym kierunku zostało spełnione. Wszystkie osoby spełniają też wymogi merytoryczne, gdyż posiadają kwalifikacje naukowe we wskazanym dla kierunku obszarze nauk społecznych lub humanistycznych.

Z 13 osób zaliczonych do minimum kadrowego 10 osób, z uwagi na posiadany dorobek naukowy, wliczono do obszaru nauk społecznych (jako reprezentujących dyscyplinę pedagogika i socjologia), trzy osoby zaliczono do obszaru nauk humanistycznych (dziedzina nauki humanistyczne i dyscyplina językoznawstwo, teologia, historia). Tym samym, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia o warunkach prowadzenia studiów (§ 12 ust. 1 i 3 oraz w § 14 ust 1) w minimum kadrowym reprezentowany jest każdy obszar nauk, do którego przypisano oceniany kierunek.

Spełnione są też wymogi dotyczące proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim dla studiów II stopnia. Analiza spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego obejmuje posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy i praktyczny nauczycieli akademickich, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego (załącznik nr 4).

2.2 Poza minimum kadrowym na wizytowanym kierunku zajęcia prowadzi 27 wykładowców, w tym 4 doktorów habilitowanych, 4 doktorów oraz 19 magistrów. 25 z tych osób posiada znaczące doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią (w zdecydowanej mierze są to nauczyciele lub dyrektorzy szkół, ponadto dwóch psychologów z poradni, jeden informatyk, pracownik centrum kultury fizycznej, praktyk prawnik). Analiza obciążeń dydaktycznych tych osób wskazuje, że prowadzą one zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami. Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.

2.3 Polityka kadrowa sprzyja właściwemu doborowi kadr, adekwatnie do prowadzonego kierunku.

Uczelnia nie prowadzi procedury konkursowej, jednak pracowników dobiera według potrzeb dydaktycznych. System wsparcia finansowego na działalność publikacyjną i konferencyjną sprzyja podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i dydaktycznych. W ramach umiędzynarodowienia kadra ma możliwość korzystania z oferty Programu Erasmus (wyjazdy szkoleniowe i badawcze). W poprzednich latach (2006-2015) w kadrze minimum na kierunku Pedagogika był zatrudniony profesor z Ukrainy. W ramach konferencji i seminariów naukowych oraz w ramach realizowanych projektów naukowych i wyjazdów stażowych podejmowana jest współpraca z naukowcami z kraju oraz zagranicy (m. in z Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Słowacji, Czech, Białorusi, Litwy czy Ukrainy).

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe głównie w obszarze nauk społecznych. Jednostkę wyróżniają liczne projekty międzynarodowe i krajowe. Przykładowe projekty z lat 2010-2015: "Uczenie się przez całe życie. Erasmus - Współpraca wielostronna"; Erasmus +. KA2 - Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk. Działanie - Sojusze na rzecz wiedzy; „Szkoła Kluczowych Kompetencji. Ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów szkół Polski centralnej i południowo-wschodniej: „Polityka społeczna w regionie – badania, analiza, upowszechnianie”. Uczelnia pozyskała znaczące środki finansowe z grantów europejskich.

Poza projektami badań zespołowych prace badawcze związane z efektami kształcenia dla kierunku pedagogika prowadzą osoby z minimum kadrowego. W dokumentacji przedstawiono tytuły i zakres indywidualnych projektów badawczych kadry.

Uczelnia przedstawiła również szereg innych działań dokumentujących udział pracowników i studentów w badaniach naukowych, w tym udział i organizacja konferencji naukowych. Ważnym elementem działalności naukowej Jednostki jest jej działalność wydawnicza. Pracownicy mają możliwość drukowania prac zwartych we własnym wydawnictwie naukowym *Innovatio Press* oraz w czasopiśmie *Studia i Prace Pedagogiczne czy Horyzonty Psychologii*.

Studenci ocenianego kierunku uczestniczą biernie i czynnie w konferencjach naukowych, m.in.: *Problemy profilaktyki*, projektach badawczych, jak choćby „Sześciolatki w szkole – udany start?”, „Możliwości wykorzystania biofeedbacku EEG w diagnozie i terapii wybranych problemów edukacyjnych dzieci i młodzieży” (25 studentów) a także publikują swoje referaty i wystąpienia. Jednostka przedstawiła wykaz tytułów ośmiu takich publikacji za okres ostatnich trzech lat.

2.5 Uczelnia przeprowadza coroczne ewaluacje programów i przegląd sylabusów. W ich opracowaniu wykorzystywane są wyniki badań zespołowych i indywidualnych. Szczególnie widocznym efektem projektów dotyczących edukacji nauczycielskiej i regionalnej były korekty planów studiów specjalności nauczycielskich, w tym przygotowanie nauczycieli do pracy w klasach integracyjnych szkoły powszechnej.

3. Uzasadnienie

Uczelnia przypisała kierunek do obszaru nauk społecznych i humanistycznych. W minimum kadrowym znajdują się osoby, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe mieści się w obu tych obszarach. W analizie dorobku naukowego i zawodowego kadry zwrócono uwagę na jego zgodność z realizowanymi efektami kształcenia. Stwierdzono, że zarówno dorobek naukowy, jak i kwalifikacje zawodowe zdobyte poza uczelnią tych osób są związane z realizowanymi efektami kształcenia w dyscyplinie pedagogika oraz umożliwiają realizację programu kształcenia na kierunku pedagogika studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Spełnione są wszystkie wymogi formalne związane z posiadaniem minimum kadrowego dla określonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia.

Kadra spoza minimum kadrowego posiada dorobek naukowy zgodny z realizowanymi efektami kształcenia na kierunku *pedagogika*. Ponadto połowa osób z kadry prowadzącej zajęcia posiada oprócz dorobku naukowego doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. W obsadzie dydaktycznej poza minimum kadrowym znajduje się duża grupa pracowników ze znaczącym doświadczeniem naukowym i zawodowym adekwatnym do programu kształcenia i realizowanych efektów kształcenia. Zajęcia ćwiczeniowe i warsztatowe odbywają się w warunkach zbliżonych do

warunków wykonywania zawodu (klasa szkolna, sala lekcyjna, grupa przedszkolna). Analiza dorobku nauczycieli nie wykazała żadnych nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych.

Uczelnia w polityce kadrowej dba przede wszystkim o zapewnienie minimum kadrowego oraz odpowiedni dobór kadry dydaktycznej spoza minimum. W związku z prowadzeniem studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim uczelnia zatrudnia w przeważającej mierze kadrę prowadząca badania naukowe. Pomimo nieprzeprowadzania konkursów dobór kadry należy uznać za prawidłowy. Dorobek naukowy pracowników jest adekwatny do realizowanych efektów kształcenia w dyscyplinie pedagogika. Zwraca uwagę ilość praktyków spoza minimum kadrowego (25) realizujących zajęcia praktyczne warsztatowo-ćwiczeniowe. Na spotkaniu z kadrą potwierdzono sposoby motywacji nauczycieli do rozwijania swoich kwalifikacji. Uczelnia finansuje awanse zawodowe pracowników (jeden doktorat) oraz deklaruje pokrycie kosztów kolejnych awansów zawodowych. Dofinansowane są też publikacje pracowników oraz wyjazdy konferencyjne.

Dokonania naukowe kadry należy ocenić wysoko pozytywnie. Pracownicy biorą udział w zespołach badawczych w ramach grantów międzynarodowych i krajowych. Bardzo rozwinięte są badania indywidualne pracowników dokumentowane działalnością wydawniczą. W latach 2012-2015 pracownicy akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku wydali łącznie 535 publikacji, w tym 24 monografie, 47 prac redagowanych, 239 rozdziały w pracach zbiorowych oraz 224 artykuły w czasopismach. Na spotkaniu z kadrą pracownicy potwierdzili możliwości finansowania badań naukowych w Uczelni oraz nakłady na działalność konferencyjną i wydawniczą. Uczelnia w latach 2010-2015 zorganizowała 10 konferencji naukowych o charakterze ogólnokrajowym i międzynarodowym.

Jednostka wykazała, że badania naukowe są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia dla kierunku pedagogika. Widać to bardzo wyraźnie przy zestawieniu wyników badań naukowych oraz w treściach kart przedmiotów. Ponadto nauczyciele akademicy podczas spotkania z ZO potwierdzali wykorzystywanie swoich badań naukowych w opracowywaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku.

4. Zalecenia

Brak zaleceń

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

Ocena

W pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

3.1 Jednostka w ramach prowadzonego kierunku pedagogika aktywnie współpracuje z otoczeniem społecznym i instytucjonalnym. Do grona pracodawców, z którymi Jednostka współpracuje należą przede wszystkim placówki oświatowe, kulturowe, opiekuńczo-wychowawcze i resocjalizacyjne

związane z efektami kształcenia dla kierunku pedagogika i poszczególnych specjalności. Jednostka zawarła ponad 30 umów z podmiotami zewnętrznymi określające ramy współpracy środowiskowej. Z części tych placówek wywodzą się pracownicy dydaktyczni realizujący zajęcia dydaktyczne w ramach umowy cywilno-prawnej. Studenci kierunku pedagogika realizują w tych placówkach praktyki studenckie oraz wolontariat. Pracodawcy biorą udział w procesie ewaluacji kształcenia, programów oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są członkami Wydziałowej Komisji ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Komisji ds. Doskonalenia Systemu Jakości Kształcenia, gdzie podejmowane są decyzje dotyczące zawartości programów kształcenia i efektów kształcenia. Przy uczelni funkcjonuje, złożony z powołanych przedsiębiorców Zespół Ekspertów Społeczno-Gospodarczych. Przy Rektorze działa Kolegium Opiniodawczo-Doradcze, skupiające przedstawicieli świata biznesu oraz instytucji publicznych, a nawet korpusu konsularnego. Podczas spotkania z zespołem wizytującym PKA, obecnych było 29 przedstawicieli podmiotów edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych o zasięgu lokalnym lub regionalnym oraz przedstawicieli instytucji publicznych, ściśle współpracujących z uczelnią. Osoby te reprezentowały szerokie spektrum rodzajów działalności pedagogicznej. Obecni na spotkaniu przedstawiciele, jednogłośnie podkreślali istotny wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na program kształcenia w jednostce oraz weryfikację efektów kształcenia. Potwierdził się również aktywny udział przedsiębiorców i instytucji publicznych w procesie programowania oraz prowadzenia praktyk zawodowych. Współpracujący z jednostką praktycy prowadzą także zajęcia dydaktyczne na terenie uczelni oraz są opiekunami praktyk zawodowych.

3.2 Uczelnia nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem z podmiotem zewnętrznym.

Uzasadnienie

System współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy określić jako bardzo efektywny. Uczelnia udokumentowała umowy o współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Skala oraz formy współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym budzą uznanie. Przyjęte procedury zapewniają znaczący, a niektórych aspektach decydujący wpływ pracodawców na formułowanie programów kształcenia, określanie efektów kształcenia oraz weryfikację ich osiągnięcia.

3.2 nie dotyczy

4. Zalecenia

Zaleca się większą staranność w prowadzeniu dokumentacji kontaktów ze środowiskiem społeczno-gospodarczym, np. sporządzania protokołów lub notatek z posiedzeń Zespołu Ekspertów Społeczno-Gospodarczych oraz Kolegium Opiniodawczo-Doradczego przy Rektorze. Ułatwi to wdrażanie wniosków ze spotkań w procesie doskonalenia systemu kształcenia oraz umożliwi prezentację dobrych praktyk uczelni na zewnątrz.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólniakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy

zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena Wyróżniająca

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1

Uczelnia posiada własną, w pełni dostępną dla kierunku Pedagogika, bazę dydaktyczną, dobrze wyposażoną w nowoczesny sprzęt audiowizualny i multimedialny (projektory multimedialne, kamery video, rzutniki pisma, ekrany obsługiwane elektronicznym pilotem). Posiada 6 auli, 5 dużych sal wykładowych, 5 pracowni informatycznych na 160 stanowisk z dostępem do Internetu, wyposażone w komputery nowej generacji, 40 sal ćwiczeniowych i seminaryjnych, zinformatywowana biblioteka wraz z czytelnią, 15 pracowni i laboratoriów specjalistycznych, salę sportową - 330m² nowoczesnej nawierzchni typu PULLASTIC z pełnowymiarowym boiskiem do siatkówki i boiskiem do koszykówki, siłownię, 2 punkty xero.

Niektóre specjalistyczne zajęcia dla kierunku Pedagogika odbywają się w pracowniach umiejętności leczniczych i rehabilitacyjnych wyposażonych zgodnie z obowiązującymi przepisami. Specjalistyczne zajęcia muzyczne i muzykoterapeutyczne (i inne artystyczne) odbywają się w pracowni wyposażonej w pianino oraz zestawy instrumentarium Orffowskiego (melodyczne i niemelodyczne instrumenty perkusyjne). Bardzo dobrze wyposażona jest pracownia metodyczno-diagnostyczna, w której studenci prezentują wykonane przez siebie pomoce dydaktyczne. Wyposażenie pracowni metodycznych w sposób wyróżniający pozwala dostosować kształcenie do potrzeb studentów zwłaszcza specjalności przygotowującej do zawodu nauczyciela przedszkola i klas I-III. Gromadzone w pracowni wytwory studentów wskazują bardzo pozytywnie na metody pracy pozwalające w sposób ponadprzeciętny rozwijać kompetencje miękkie a zwłaszcza kreatywności studentów. Studenci wyrazili pozytywną opinię na temat pracowni i całej infrastruktury, którą dysponuje Uczelnia. Na bardzo pozytywną ocenę zasługuje fakt, że Uczelnia dysponuje sporą liczbą – wg wskazań studentów – ok. 40 przenośnych komputerów, które są udostępniane studentom na zajęcia, np. gdy potrzebują ich na ćwiczenia praktyczne czy do pracy w grupach.

4.2

WSEI posiada własną bibliotekę z dwiema czytelniami. Jest ona skomputeryzowana, korzysta z programu PATRON 4, ma stałe łącze z Internetem. Katalogi biblioteki (zamawianie i rezerwacja wypożyczeń) dostępne są online.

Uczelnia posiada bogate zbiory: 55000 książek (ponad 25000 z kierunku Pedagogika i ponad 30000 z kierunku Psychologia), zbiory specjalne, komputerowe bazy wiedzy, ponad 150 tytułów czasopism naukowych (tradycyjne i elektroniczne) - w tym 15 tytułów z zakresu pedagogiki i 5 z zakresu psychologii. Zbiory te Przez stronę internetową biblioteki jest dostęp online do zasobów elektronicznych i katalogów innych bibliotek, w tym do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki. Zasoby Biblioteki są systematycznie powiększane poprzez zakup nowych pozycji, przez co w pełni zaspokajają potrzeby studentów i pracowników. Na szczególną uwagę zasługuje sposób katalogowania książek, jest on wyrazem ogromnego zaangażowania kierownika Biblioteki. Biblioteka stanowi podstawę systemu bibliotecznego-informacyjnego Uczelni do nowoczesnego zarządzania wiedzą. Studenci mogą na podstawie zawartych umów korzystać także ze zbiorów innych naukowych bibliotek Lublina. Wyposażenie biblioteki i czytelnii również zostało ocenione bardzo wysoko przez studentów. W bibliotece znajduje się czytelnia oraz osobne zamknięte pomieszczenie z dostępem do Internetu. Zasady udostępniania zbiorów i godziny otwarcia biblioteki oraz czytelnii studenci ocenili jako w zupełności wystarczające i dostosowane do studentów studiów. Biblioteka zaopatrzona jest we wszelkie pozycje bibliograficzne zawarte w sylabusach – zarówno obowiązkowe, jak i zalecane. Podręczniki występują w większej liczbie egzemplarzy, studenci mają też dostęp do elektronicznych baz danych. Nadto zbiory biblioteczne są opisywane hasłowo w katalogu on-line, tak by studenci

mogli wyszukiwać hasłowo przydatne pozycje, co należy zakwalifikować jako znacznie udogodnienie dla korzystających z biblioteki. Studenci mogą korzystać z bazy w celu prowadzenia prac badawczych.

4.3

Mimo, iż na ocenianym kierunku żaden z modułów kształcenia nie jest realizowany w formie kształcenia na odległość, to jednak funkcjonuje platforma elektroniczna wspomagająca proces kształcenia realizowany w tradycyjnej formie. Na platformie tej nauczyciele akademicy zamieszczają materiały dydaktyczne, np. prezentacje omawianych zagadnień, skrypty, artykuły, które studenci oceniają jako wartościowe i pomocne w nauce. Ponadto na platformie tej z niektórych przedmiotów – za uzgodnieniem formy i terminu ze studentami – przeprowadzane są kolokwia i testy. Studenci ocenili to rozwiązanie bardzo pozytywnie. Platforma umożliwia prowadzącym umieszczanie materiałów dla studentów, tworzenie testów sprawdzających, prowadzenie dyskusji grupowych oraz bezpośrednią komunikację z prowadzącym. W kursach wykorzystywane są też moduł lekcji, głosowania oraz zadania wykonywane zarówno indywidualnie jak i grupowo. Aktywność studentów jest poddawana ocenie. Studenci mają na bieżąco wgląd w arkusz ocen. Dostęp do platformy jak i do poszczególnych kursów jest personalizowany, studenci i pracownicy używają danych dostępowych z wirtualnego dziekanatu. Całość czynności wykonywanych na platformie jest logowana. Prowadzący kurs ma pełny wgląd w raporty zdarzeń mających miejsce w kursie. W roku ak. 2014/15 na platformie e- learningowej prowadzane były 74 kursy dla studentów kierunku pedagogika. Zdecydowana większość tych kursów stanowiło uzupełnienie do zajęć prowadzonych w sposób tradycyjny.

3. Uzasadnienie

Infrastruktura jednostki jest dostosowana do liczby i potrzeb studentów ocenianego kierunku. Studenci i nauczyciele akademicy oceniają ją bardzo wysoko, deklarując, że ich zdaniem umożliwia ona osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w sposób ponadprzeciętny. Studenci mogą korzystać z bazy w celu prowadzenia prac badawczych.

4. Zalecenia

Brak zaleceń.

Cz. III

Studia I i II stopnia

Ocena spełnienia kryteriów 5-6

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne

i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1

Studenci pozytywnie ocenili kontakt z nauczycielami akademickimi oraz przekazywane im informacje o procesie kształcenia. Nauczyciele w wyznaczonych terminach odbywają konsultacje. Z większością z nich można się również skontaktować poprzez pocztę elektroniczną, a z niektórymi również telefonicznie. Na pierwszych zajęciach nauczyciele przedstawiają studentom sylabusy, omawiają zasady zaliczenia przedmiotu, efekty kształcenia, bibliografię. Studenci mają również stały dostęp do elektronicznej wersji sylabusów. Żaden z modułów kształcenia nie jest na ocenianym kierunku prowadzony w całości w formie e-learningu, ale metoda ta jest stosowana pomocniczo względem kształcenia tradycyjnego. Nauczyciele akademicy udostępniają bowiem studentom materiały dydaktyczne na platformie elektronicznej, a niekiedy organizują testy sprawdzające w takiej formie, co należy ocenić pozytywnie.

Ponadto na ocenianym kierunku każdy rocznik studentów ma swojego opiekuna spośród nauczycieli akademickich, który przedstawia się studentom i podaje dane kontaktowe podczas spotkania na pierwszym roku studiów. Studenci danego rocznika mogą zgłaszać się do tej osoby z wszelkimi problemami związanymi z tokiem studiów, podobnie jak do dziekanatu. Ponadto sprawy grupowe studentów przekazują do pracowników i Władz Wydziału starostowie grup. Raz w roku organizowane jest spotkanie Władz Wydziału ze starostami, na którym mogą oni zgłaszać wszelkie postulaty i opinie studentów dotyczące organizacji i programu kształcenia. Władze Wydziału starają się je uwzględniać w miarę możliwości.

Opiekę naukową sprawują opiekunowie prac dyplomowych – licencjackich i magisterskich. Studenci pozytywnie ocenili tę współpracę. Mają oni możliwość wyboru opiekuna oraz tematu pracy. Program studiów przewiduje indywidualizację programu studiów dla wyjątkowo uzdolnionych studentów oraz indywidualny plan studiów dla studentów, którzy nie mogą uczestniczyć we wszystkich zajęciach, jak np. sportowców, studiujących równoległe na dwóch kierunkach lub wychowujących dziecko.

Na Wydziale funkcjonuje jedno koło naukowe – Koło Naukowe Pedagogoius. Z przedstawionych podczas wizytacji sprawozdań ze spotkań koła wynika, iż mają one merytoryczny charakter, prezentowane są na nich referaty, odczyty, odbywają się merytoryczne dyskusje, w których omawiane zagadnienia prezentowane są zarówno w ujęciu teoretycznym – naukowym, jak i praktycznym. Studenci ocenianego kierunku uczestniczą biernie i czynnie w konferencjach naukowych, m.in.: *Problemy profilaktyki*, projektach badawczych, jak choćby „Sześciolatki w szkole – udany start?”, „Możliwości wykorzystania biofeedbacku EEG w diagnozie i terapii wybranych problemów edukacyjnych dzieci i młodzieży” (25 studentów) a także publikują swoje referaty i wystąpienia. Jednostka przedstawiła wykaz tytułów ośmiu takich publikacji za okres ostatnich trzech lat. Przewodnicząca koła podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie oceniła współpracę z opiekunem koła, jego merytoryczną i organizacyjną opiekę oraz inspirowanie do działania, a także wsparcie organizacyjne i finansowe otrzymywane od jednostki. Studenci, zwłaszcza studiów drugiego stopnia są zachęceni przez nauczycieli akademickich do udziału w badaniach naukowych.

Pomoc materialna przyznawana i wypłacana jest na podstawie *Regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie*, pozytywnie zaopiniowanego przez samorząd studentów. Przedstawiciele samorządu studentów uczestniczą, zgodnie z wymaganiami ustawowymi, w podziale dotacji na pomoc materialną, ustalaniu wysokości dochodu netto uprawniającego do stypendium socjalnego. Studenci stanowią większość składu

komisji stypendialnych. Decyzje stypendialne sporządzane są zgodnie z wymaganiami formalnymi zawartymi w art. 107 kodeksu postępowania administracyjnego.

5.2

Jednostka prowadząca oceniany kierunek uczestniczy w programie Erasmus+, ma zawarte umowy z 15 krajami w ramach tego programu oraz z jednym w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego. Jednak studenci ocenianego kierunku nie są zainteresowani wyjazdami na studia zagraniczne. Ostatnich dwóch studentów wyjechało na studia zagraniczne w 2013 r. również dwóch studentów przyjechało na oceniany kierunek po raz ostatni w 2013 r. Kierunek prowadzony jest wyłącznie w formie studiów niestacjonarnych, studenci pracują w Polsce, nierzadko mają już swoje rodziny i nie mogą sobie pozwolić na kilkumiesięczny wyjazd za granicę. Niemniej jednak wiedzą, że Uczelnia stwarza im taką możliwość, mają świadomość, że organizowane są spotkania informacyjne na ten temat, ale nie uczestniczą w nich z uwagi na brak zainteresowania wyjazdami. Podstawowe kwestie podane są również na stronie internetowej. Nie odczuwają też bariery językowej, która utrudniałaby im wyjazdy zagraniczne, a poziom lektoratów z języka obcego oceniają jako satysfakcjonujący. Studenci ocenianego kierunku nie mają możliwości uczestniczenia w wymianie krajowej.

5.3

Jednostka aktywnie wspiera rozwój zawodowy swoich studentów i proces wchodzenia na rynek pracy już na etapie projektowania programów kształcenia dzięki intensywnej i bezpośredniej współpracy z pracodawcami. We współpracy z dyrektorami szkół, np. szkoły dwujęzycznej lub szkoły specjalnej dla dzieci z autyzmem, powstały innowacyjne programy kształcenia, a nawet specjalność.

Jednostka uczestniczy w różnego rodzaju projektach badawczych, w którym studenci są albo obserwatorami albo czynnie uczestniczą prowadząc badania i dzięki temu nabywają swoje pierwsze doświadczenia we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ponadto studenci uczestniczą w dodatkowych szkoleniach, jak np. „Terapia z wykorzystaniem metody biofeedback EEG prowadzone przez psychologiczne centrum Diagnozy i Terapii.

Ponadto na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które wspomaga wejście studentów na rynek pracy i ich przygotowanie zawodowe. Biuro prowadzi bank ofert praktyk, pracy i staży, dostępny dla studentów WSEI w Lublinie po zalogowaniu, a także udostępnia oferty pracy z Urzędu Pracy na swojej stronie. Ponadto jednostka pośredniczy w procesie rekrutacji, konsultuje dokumenty kwalifikacyjne, organizuje szkolenia, warsztaty i spotkania z pracodawcami. Dla studentów kierunku pedagogika Biuro ma podpisanych w tym momencie ok. 200 umów z pracodawcami, wśród których są zarówno umowy o szerszej współpracy, jak i konkretnie umowy o praktyki. Ponadto jednostka prowadzi również dodatkowe projekty rozwojowe dla studentów, jak „przedsiębiorstwo symulacyjne” – gra, dzięki której studenci mogą się nauczyć zarządzania firmą w praktyce. Obecnie Biuro stara się o finansowanie kolejnych projektów, m.in. „Wykorzystaj swoją szansę z Biurem Karier WSEI”, który przewiduje m.in. zatrudnienie doradców zawodowych. Ponadto Biuro prowadzi monitorowanie losów zawodowych absolwentów.

5.4.

Wsparcie dla studentów niepełnosprawnych realizowane jest przez Biuro Osób Niepełnosprawnych, które funkcjonuje w Uczelni od 2011 r. do jego zadań należy rozpoznawanie potrzeb studentów niepełnosprawnych, informowanie ich o dostępnym wsparciu, pomoc w bieżących sprawach, usuwanie barier architektonicznych, podejmowanie działań na rzecz integracji społecznej i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni mogą skorzystać z następujących form wsparcia: asystent osoby niepełnosprawnej który towarzyszy jej na uczelni, dowóz na zajęcia specjalnie przystosowanym busem – oba rozwiązania przewidziane dla niepełnosprawnych ruchowo nie są wykorzystywane obecnie na ocenianym kierunku, gdyż nie studiuje na nim tacy studenci. Jednostka organizuje również zajęcia wyrównawcze, egzaminy w formie dostosowanej do różnego rodzaju dysfunkcji studentów niepełnosprawnych, wyjazdy integracyjne, szkolenia dla pracowników dydaktycznych uczące ich jak pracować ze studentami niepełnosprawnymi. Ponadto Uczelnia dysponuje wypożyczalnią sprzętu dla niepełnosprawnych, który kupowany jest w miarę

indywidualnych potrzeb zgłaszanych przez studentów. Dzięki tej inicjatywie, uruchomionej w 2015 r. studenci mogą wypożyczyć: klawiatury oraz specjalistyczne myszy do komputera, przenośne powiększalniki, brajlowskie maszyny do pisania, programy: powiększająco - mówiące, powiększające, do szybkiego przygotowania materiału do druku, do udźwiękowienia treści dokumentów, podświetlane lupy, dyktafony, syntezatory mowy oraz wózki inwalidzkie. Wypożyczenie jest nieodpłatne i może trwać przez okres danego semestru. Studenci mogą z tego sprzętu korzystać w zależności od potrzeb na zajęciach lub w domu.

5.5

Studenci mają pełny dostęp do informacji na temat procesu kształcenia. Są zaznajamiani z zasadami prowadzenia i zaliczania przedmiotów, weryfikacji i oceniania efektów kształcenia, organizacji roku akademickiego, harmonogramu zjazdów, świadczeń pomocy materialnej, organizacji praktyk. Informacje te są im prezentowane poprzez różne kanały – na stronie internetowej, poprzez ogłoszenia od nauczycieli akademickich, na spotkaniach informacyjnych z Władzami i pracownikami Wydziału. Studenci znają sylabusy i mają do nich stały dostęp.

Obsługę administracyjną toku studiów i pomocy materialnej studenci ocenili pozytywnie. Godziny otwarcia dziekanatu są dostosowane do ich potrzeb. Studenci nie zgłosili również zastrzeżeń do czasu i procesu rozpatrywania wszelkich podań i wniosków składanych do dziekanatu i wskazali, że są one rozpatrywane bez zbędnej zwłoki.

3. Uzasadnienie

Jednostka zapewnia studentom pełną informację o procesie kształcenia, wsparcie dydaktyczne udzielane na kilku różnych płaszczyznach – dyżury pracowników dydaktycznych, funkcja opiekuna roku, kontakt ze starostami grup. Wsparciem tym objęci są również studenci niepełnosprawni, z uwzględnieniem ich potrzeb. Wsparcie naukowe realizują opiekunowie prac dyplomowych i opiekun koła naukowego. Pomoc materialna ustalana i przydzielana jest zgodnie z przepisami obowiązującego prawa powszechnego. Ostatni studenci wyjeżdżający na studia za granicę i przyjeżdżający na oceniany kierunek do WSEI w Lublinie wykazani zostali w raporcie samooceny w danych za 2013 r. podczas wizytacji potwierdzono, że od tego czasu studenci nie uczestniczą w wymianie międzynarodowej, choć jednostka stwarza im taką możliwość. Ponadto jednostka zapewnia studentom wsparcie rozwoju zawodowego, głównie poprzez działalność sprawnie funkcjonującego Biura Karier.

4. Zalecenia

Wskazane byłoby zintensyfikowanie działań zmierzających do rozwoju mobilności studentów. W przypadku gdy zdiagnozowana przyczyna wskazuje, że studenci nie są zainteresowani wyjazdami na studia zagraniczne z przyczyn zawodowych i osobistych, warte rozważenia jest położenie większego nacisku na rozwijanie programu praktyk w ramach Erasmus+. Natomiast uruchomienie oferty przedmiotów w języku obcym być może zachęciłoby studentów zagranicznych do przyjazdu.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiając systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach
6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

System zapewnienia jakości kształcenia w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie został wprowadzony w 2011 roku. Powołano wówczas Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, dla której Rektor – stosownym zarządzeniem - określił zakres kompetencji, głównie w zakresie oceny procesu nauczania, zajęć dydaktycznych, warunków i organizacji zajęć, badania kariery zawodowej absolwentów oraz opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej zgodnie z wymaganiami rynku pracy. W związku z nowelizacjami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym dostosowywano wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia do nowych regulacji. W 2014 roku Rektor wprowadził w Uczelni wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, precyzując zakres jego działania i cele podstawowe i szczegółowe, a także podstawowe procesy oraz procedury zapewniania jakości kształcenia (Zarządzenie nr 5/2014/2015 Rektora Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie: Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie). Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii System został wdrożony w 2012 roku na podstawie uchwały Rady Wydziału nr 9 z dnia 15 czerwca 2012 r.

Polityka jakości Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie wyznacza cele związane z jakością kształcenia i odnosi się do ustalonych w misji, wizji i strategii Uczelni priorytetów rozwoju kształcenia. Obejmuje ona wszystkie obszary działalności określone jako strategiczne dla funkcjonowania i rozwoju działalności Uczelni. Obszary te obejmują działalność dydaktyczną, w tym kształcenie studentów oparte o rozwój kadry, działalność naukowo-badawczą, działalność związaną z budowaniem i rozwojem relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz nowoczesne zarządzanie Uczelnią. Wydział określił również główne cele własne polityki jakości. Jej analiza wskazuje, iż odnosi się ona również do misji i strategii Wydziału, podlega systematycznej ewaluacji w zależności od zmieniających się potrzeb interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz zmierza do nabycia przez studenta wiedzy adekwatnej do zachodzących zmian w otoczeniu. Nadzór nad jej realizacją na poziomie Uczelni sprawuje Rektor, na poziomie Wydziału – Dziekan. Ważnym czynnikiem kształtującym Politykę jakości Uczelni są również uchwały Senatu i zarządzenia Rektora, w szczególności wdrażające jakościowe rozwiązania systemowe, które są sukcesywnie

doskonalone z wykorzystaniem obowiązującego prawa i dobrych praktyk.

6.1.1

W procesie projektowania efektów kształcenia i ich zmian uczestniczą zarówno interesariusze zewnętrzni, jak i interesariusze wewnętrzni: studenci, kadra dydaktyczna ocenianego kierunku, pracownicy administracji. Procedury w omawianym obszarze zostały określone w załączniku do przywołanej wyżej Uchwały Rady Wydziału nr 9 z dnia 15 czerwca 2012 r. Zgodnie z określonymi w nim przepisami wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale obejmuje 4 procesy: główny, dydaktyczny, pomocniczy i doskonalący. Projektowanie efektów kształcenia oraz ich zmian wchodzi w zakres procesu głównego i obejmuje działania w zakresie projektowania i przygotowywania dokumentów dotyczących procesu uruchamiania nowych programów, kierunków i specjalności, przeprowadzania okresowych przeglądów programów kształcenia i występowanie z wnioskami o ich modyfikacje i aktualizację, weryfikowanie programów kształcenia, analizowanie wyników oceny jakości kształcenia, analizowanie ocen dokonywanych przez studentów i nauczycieli akademickich, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Realizacja tych zadań należy do Zakładów, Wydziałowej Komisji ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia – jako organu opiniodawczego, Rady Wydziału oraz Senatu Uczelni.

W procesie określania koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni. Przedstawiciele studentów delegowani przez Samorząd studentów uczestniczą w projektowaniu efektów kształcenia i ich zmian poprzez udział w pracach organów kolegialnych Uczelni i Wydziału. Ich udział w Senacie jest nie mniejszy niż 20%, co jest zgodne z art. 61 ust. 3 i ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym. W Radzie Wydziału w dniu przeprowadzania wizytacji studenci stanowili 18,9%, co nie jest zgodne z wymaganiami w art. 67 ust. 4 ww. ustawy, zgodnie z którymi powinni oni stanowić nie mniej niż 20% składu. Jednakże po zwróceniu na to uwagi przez ZO PKA, uzyskano od kierownika Dziekanatu Wydziału Pedagogiki i Psychologii wyjaśnienie, iż z uwagi na połączenie dwóch Wydziałów, w dniu 1 października 2015 r. Rada Wydziału powiększyła się o dwie osoby. W wyniku przeoczenia nie odnotowano, że rozszerzenie składu Rady pociągnęło za sobą konieczność włączenia do niej jeszcze jednego studenta. Jednocześnie zapewniono, że studenci zostaną niezwłocznie o tym fakcie poinformowani w celu wybrania dodatkowego przedstawiciela, który następnie zostanie włączony do składu Rady Wydziału. Przedstawiciele studentów zasiadają w Wydziałowej Komisji ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia, która zajmuje się monitorowaniem i ewaluacją programu kształcenia. Samorząd Studentów opiniuje wszelkie najważniejsze akty prawne odnoszące się do kwestii studenckich, w tym plany i programy studiów. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA obecni członkowie Samorządu Studentów poinformowali, że ich przedstawiciel może się swobodnie wypowiadać w dyskusjach toczonych w tym gremium jako reprezentant społeczności studenckiej, a jego zdanie nie jest pomijane w podejmowanym działaniach. Przedstawiciele Samorządu zapewnili, że Władze Wydziału konsultują z nimi kwestie dotyczące programów i planów kształcenia, organizacji procesu kształcenia, jakości kształcenia oraz wszelkie sprawy dotyczące studentów. Przykłady wykorzystania opinii studentów są następujące: od roku akademickiego 2014/2015 zlikwidowano odrębną specjalność: Pedagogika szkolna i opiekuńcza; nastąpiło połączenie specjalności ze specjalnością: Pedagogika resocjalizacyjna – utworzenie z nich specjalności: Pedagogika opiekuńcza i resocjalizacyjna, w celu poszerzenia perspektyw zawodowych studentów nowej specjalności; zlikwidowano przedmioty: Planowanie i ewaluacja rozwoju szkoły, Terapia pedagogiczna i Podstawy nowatorstwa pedagogicznego (zmiana podyktowana brakiem ścisłego związku treści ze specyfiką nowej specjalności

Pedagogika opiekuńcza i resocjalizacyjna); wzmocniono program specjalności poprzez dodanie nowego przedmiotu: Kurator w opiece i resocjalizacji; objęto kształceniem – w zakresie przedmiotu: Elementy logopedii – wszystkich studentów niezależnie od specjalności. Udział interesariuszy zewnętrznych jest zapewniony poprzez ich reprezentację w Wydziałowej Komisji ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz ścisłą współpracę z Zespołem Ekspertów Społeczno-Gospodarczych oraz Kolegium Opiniodawczo-Doradczym. Fakt ten został potwierdzony przez interesariuszy zewnętrznych podczas spotkania zespołu wizytującego PKA z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Przyjęte rozwiązania organizacyjne pozwalają na rzetelny i skuteczny udział interesariuszy zewnętrznych w procesach określania efektów kształcenia, weryfikacji i oceny stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych oraz pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią. W trakcie wizytacji podano liczne przykłady wykorzystania opinii interesariuszy zewnętrznych w projektowaniu efektów kształcenia: rozszerzono program o moduły „Edukacja i Rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną” oraz „Wczesne nauczanie języka angielskiego” w ramach specjalności Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna (uruchomiono w roku akademickim 2014-2015); zmieniono zestaw treści w przedmiotach specjalizacyjnych, modyfikowanych corocznie wspólnie przez kadrę akademicką i pracodawców (w tym: Dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych nr 4 w Lublinie i Dyrektora Dwujęzycznej Szkoły Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi SMART SCHOOL w Zamościu); wprowadzono i zamieniono przedmiot „Język obcy” na „Język obcy specjalistyczny” na II stopniu; utworzono nowe przedmioty na II stopniu tj. „Warsztaty umiejętności wychowawczych z aktywizacją osób starszych” „Problemy osób z chorobą psychiczną”, „Elementy prawa rodzinnego i opiekuńczego”, „Psychoterapia w procesie rehabilitacji” (m. in. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Niełatwe Wychowanie” w Lublinie i Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie); dokonano zmian w Regulaminie Praktyk Studenckich; wprowadzono nowy przedmiot (w ramach specjalności Pedagogika szkolna i opiekuńcza, Pedagogika I st.): Pedagogika czasu wolnego i animacja kultury jako odpowiedź na zgłaszane zapotrzebowanie przez placówki edukacyjne (m. in. szkoły i przedszkola współpracujące z Uczelnią); wprowadzono nowy przedmiot (w ramach specjalności Pedagogika terapeutyczna z rehabilitacją, Pedagogika I st.): Diagnoza potrzeb osób chorych i niepełnosprawnych jako odpowiedź na zgłaszane zapotrzebowanie przez placówki współpracujące z WSEI zajmujące się pracą na rzecz osób chorych niepełnosprawnych (m. in. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Niełatwe Wychowanie” w Lublinie i Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie).

6.1.2

Dla procedur opracowanych w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia ustanowione zostały metody i narzędzia w zakresie monitorowania i oceny, m.in. ankietyzacja, hospitacje zajęć, analizy prowadzone przez Wydziałową Komisję ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia lub inne osoby zaangażowane w proces kształcenia (np. analiza osiąganych efektów kształcenia, przegląd sylabusów pod kątem aktualności zawartych w nich informacji, analiza zatrudnienia i kompetencji prowadzących).

W procesie monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia biorą udział w zakresie swoich kompetencji statutowych władze Uczelni oraz Wydziału, ciała jakościowe, a także interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni: Wydziałowa Komisja ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia, nauczyciele akademicy z minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów oraz Zespół Programowy Kierunku studiów i koordynator kierunku. Przedkładają oni Dziekanowi, a poprzez niego, Radzie Wydziału

wyniki swoich analiz i ocen. Uchwały Rady Wydziału są podstawą monitorowania osiągania zakładanych efektów kształcenia w całej Uczelni oraz na wszystkich kierunkach studiów, w tym ocenianego kierunku realizowanego na Wydziale Pedagogiki i Psychologii. W procedurach monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia uwzględnia się opinie studentów. Studenci mają możliwość samooceny osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w ankiecie oceny zajęć dydaktycznych, w której jedno z pytań dotyczy kwestii, czy na przedmiocie/module zajęć osiągnięte zostały wszystkie efekty kształcenia. Przedstawione sprawozdania podmiotów odpowiedzialnych za monitorowanie stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia, a także zawarte w tych sprawozdaniach rekomendacje pozwalają stwierdzić, że monitorowanie oraz przegląd zakładanych efektów kształcenia, programów jest prowadzony systematycznie i wynika z realizowanego harmonogramu monitorowania i funkcjonowania oraz doskonalenia systemu zarządzania jakością kształcenia). Ich efektem jest udoskonalenie programów kształcenia i planów studiów, a także korekta w obsadzie zajęć dydaktycznych.

6.1.3.

Proces weryfikacji osiągania efektów kształcenia jest prowadzony na wszystkich formach i rodzajach zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich w stosunku do przyjętych efektów kształcenia i metodami zapewniającymi skuteczną weryfikację stopnia ich osiągnięcia. Procedury w ramach WSZJK, które służą jego realizacji są następujące: organizacja i prowadzenie zajęć dydaktycznych, zaliczenie semestru, organizacja praktyk oraz proces dyplomowania. W procesie weryfikacji efektów kształcenia wykorzystuje się systematycznie realizowaną analizę i ocenę sylabusów. Podstawowym instrumentem weryfikacji prac dyplomowych jest określona procedura dyplomowania, w ramach której jest stosowany program plagiat.pl. do weryfikacji samodzielności prac dyplomowych. Zapobieganie plagiatom oraz ich wykrywanie jest realizowane zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 9 z dnia 15 maja 2012 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu antyplagiatowego. Weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia służą przeglądy programowe, hospitacje zajęć, ewaluacja zajęć dydaktycznych, w tym metod i form kształcenia, a także system badań ankietowych adresowany do absolwentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, który ocenia stopień przygotowania zawodowego absolwentów, a także jakość zajęć dydaktycznych. Studenci poprzez ankietyzację zajęć dydaktycznych mają możliwość oceny zasad weryfikacji przyjętych na danym przedmiocie i wyrażenia opinii na temat przygotowania nauczyciela akademickiego do zajęć dydaktycznych. Studenci mają również możliwość przekazania swoich uwag dotyczących procesu kształcenia bezpośrednio do Władz Uczelni lub Samorządu Studentów. W opinii studentów skuteczność działań w zakresie zapewniania właściwego funkcjonowania systemu weryfikacji efektów kształcenia jest odpowiednia. Ocena procesu weryfikacji osiągania efektów odbywa się poprzez arkusz oceny efektów kształcenia na poziomie modułu/przedmiotu, arkusz kryteria oceny efektów kształcenia za rok akademicki (wypełniany przez nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego), arkusz kryteria oceny programu studiów w zakresie jego zgodności z obowiązującymi przepisami na rok akademicki (wypełniany przez nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego), ankietę Badania losów zawodowych absolwentów, ankietę oceny zajęć dydaktycznych (wypełniania przez studentów) oraz ankietę pracodawcy absolwenta WSEI (wypełniana przez pracodawców). Podmioty realizujące wskazane wyżej metody sporządzają sprawozdania (sprawozdania Komisji ds. weryfikacji osiągania efektów kształcenia, Komisji ds. oceny jakości prac dyplomowych), które są przedmiotem Uchwał Rady Wydziału oraz decyzji Dziekana w tym zakresie. Wyniki analiz wskazują, że przyjęte formy i metody weryfikacji są właściwe i pozwalają na weryfikację efektów kształcenia.

6.1.4.

Wydział jest uprawniony do potwierdzania efektów uczenia się na kierunku „pedagogika” zgodnie z warunkami określonymi w art. 170e ust. 1 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zostały określone w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się, określającym zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, obowiązującym na wszystkich Wydziałach Uczelni, przyjętym uchwałą Senatu z dnia 30 czerwca 2015 r. Powołana została również Wydziałowa Komisja ds. Uznawania efektów uczenia się i kształcenia. Obecnie trwają prace nad wdrażaniem procedur określonych w ww. przepisach. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia nie określa procedur dotyczących zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Jednakże Uczelnia podjęła już działania w tym zakresie. Świadomość nauczycieli akademickich w zakresie przyjętych przez Uczelnię rozwiązań oraz zaangażowanie Władz Wydziału w stworzenie odpowiednich procedur weryfikujących efekty uczenia się pozwalają stwierdzić, iż wdrażanie ww. procedur przebiega prawidłowo.

6.1.5

Jednostka nie prowadzi samodzielnie monitoringu losów zawodowych absolwentów ocenianego kierunku. Zadanie to wykonuje uczelniane Biuro Karier. W związku z liczbą studentów Uczelni i samego kierunku, wydaje się to uzasadnione z organizacyjnego punktu widzenia. Procesem monitoringu objęto dotychczas absolwentów kierunku, którzy ukończyli studia w roku akademickim 2014/2015, a więc jednego rocznika. Narzędziem badawczym jest ankieta, a wnioski zebrano w opracowanym na bazie ankiet raporcie. W związku ze stosunkowo niskim poziomem zwrotu ankiet, trudno ocenić efektywność systemu i miarodajność uzyskanych wniosków dla całej populacji absolwentów ocenianego kierunku. Badanie ankietowe przeprowadzono 30 dni po obronie pracy dyplomowej. Był to pierwszy etap badania. Biuro Karier zakłada ponowne badanie ankietowe absolwentów po 3 latach od ukończenia studiów oraz po 5 latach. Absolwenci wypełniają ankietę, która dotyczy głównie ich obecnej sytuacji zawodowej, a także zawiera dwa pytania dotyczące programu kształcenia – czy wiedza, umiejętności i kompetencje uzyskane podczas studiów pomogło w zdobyciu pracy, a jeśli nie to, co zdaniem absolwenta należałoby ująć w programie kształcenia, aby ułatwić absolwentom znalezienie pracy. Ponadto studenci badani są też w momencie rozpoczęcia studiów - jednostka rozpoznaje ich oczekiwania oraz sytuację zawodową. W połączeniu z późniejszą ankietą dla absolwentów zapewnia to interesujące dane porównawcze, które mogą być i zgodnie z zapewnieniami Władz Wydziału są wykorzystywane do ewaluacji programu kształcenia.

Rzetelnej oceny skuteczności narzędzia, będzie można dokonać po kilku cyklach badań. Zarówno ankieta, jak i raport w ujęciu wielokryterialnym odnoszą się do losów zawodowych absolwentów, co pozwala na wygenerowanie w przyszłości znaczącego zasobu danych oraz wniosków, które będą mogły służyć stałej poprawie jakości kształcenia oraz weryfikacji efektów kształcenia przez rynek pracy.

6.1.6.

Prowadzona polityka kadrowa wchodzi w zakres procesu pomocniczego, który realizowany jest poprzez procedurę oceny kadry obejmująca zatrudnienie, okresową ocenę kadry oraz doskonalenie zawodowe. Podstawowe elementy polityki kadrowej w zakresie kształtowania jakości dydaktyki dotyczą: doboru wykwalifikowanej kadry, prawidłowości powierzania nauczycielom akademickim zadań dydaktycznych, okresowej oceny nauczycieli akademickich, monitorowania jakości procesu dydaktycznego poprzez system hospitacji oraz ankietyzacji, stwarzania możliwości podnoszenia kwalifikacji naukowych

i dydaktycznych.

Prowadzeniu polityki kadrowej sprzyjają przyjęte rozwiązania systemowe w zakresie dokonywanej oceny okresowej z uwzględnieniem wyników hospitacji oraz opinii wyrażonych przez studentów w procesie ankietyzacji. Realizacja zadań z tego obszaru dokonywana jest przez studentów co semestr na ostatnich zajęciach poprzez Ankiety oceny zajęć dydaktycznych. Zgodnie z zasadami przeprowadzenia ankietyzacji określonymi przez Uczelnię powinna ona się odbywać w semestrze, w którym kończy się przedmiot prowadzony przez ocenianego nauczyciela. Studenci na spotkaniu z ZO PKA wskazali jednak, że ankiety wypełniają w kolejnym semestrze, tj. po zaliczeniu lub egzaminie z przedmiotu ocenianego. Studenci pozytywnie ocenili wzór kwestionariusza ankiety, który w ich ocenie pozwala im na rzetelną ocenę prowadzonych zajęć, a także zapewnia im miejsce na własne uwagi. Co dwa lata dokonywana jest okresowa ocena nauczycieli akademickich przez Wydziałową Komisję Oceny Nauczycieli Akademickich, której zakres zadań i sposób dokonywania tej oceny określone są w Statucie Uczelni oraz Zarządzeniu Rektora w sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich. Zgodnie z procedurą oceny nauczycieli akademickich wyniki ankiety studenckiej są w niej uwzględniane. Dbając o wysoki poziom merytoryczny zajęć dydaktycznych, na Wydziale Pedagogiki i Psychologii na uczelni istnieje obowiązek przeprowadzania hospitacji zajęć przez Dziekana, Prodziekana, Kierownika zakładu i pracowni. Na Wydziale prowadzone są semestralne plany hospitacji. Osoba dokonująca hospitacji powinna posiadać stopień naukowy co najmniej doktora. Z przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół hospitacji, który jest w posiadaniu Dziekana. Po zakończonej hospitacji odbywa się rozmowa i wymiana poglądów co do formy, treści, metodyki prowadzonych zajęć. Analiza i ocena jakości pracy oraz prowadzonej przez Uczelnię polityki kadrowej dotyczy wyłącznie kadry prowadzącej proces kształcenia. Brak natomiast mechanizmów oceny kadry wspierającej proces kształcenia. Analizując tę kwestię w ujęciu historycznym należy wskazać, że na ocenianym kierunku funkcjonowała ankieta, w której studenci oceniali obsługę administracyjną toku studiów. Jednak zgodnie z realizowaną polityką ograniczenia liczby ankiet zaprzestano jej stosowania, a ocenę kadry wspierającej proces kształcenia studenci mogą dokonać w ramach pytania otwartego w kwestionariuszu oceny zajęć dydaktycznych. Mają też możliwość przekazania swoich uwag bezpośrednio władzom Dziekańskim.

Wydział prowadzi działania mające na celu mobilizację kadry dla uzyskiwania kolejnych stopni naukowych, stypendiów i przyznawanie ulg w pensum dydaktycznym dla osób przygotowujących rozprawy doktorskie prace habilitacyjne. Przyznawane są również corocznie nagrody Rektora za szczególne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i prace administracyjne.

6.1.7.

Jednostka stworzyła odpowiednie mechanizmy wykorzystywania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry dydaktycznej. Ankiety oceny zajęć dydaktycznych wypełnione przez studentów są poddawane informatycznej analizie liczbowej w rozbiciu na poszczególnych nauczycieli, formę zajęć, przedmiot, kierunek studiów. Wyliczana jest średnia dla kierunku, średnia dla semestru. W odniesieniu do każdego nauczyciela sporządzane jest zestawienie tabelaryczne – szczegółowa analiza, w której zamieszczane są konkretne zalecenia i uwagi, co nauczyciel mógłby poprawić w swojej pracy. Jednostkami, które analizują i opracowują informacje pozyskane w wyniku różnych form oceny aktywności dydaktycznej nauczycieli akademickich jest Komisja okresowej oceny nauczycieli akademickich oraz Wydziałowa Komisja ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia, Prorektor ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia. Zgodnie z zasadami iz wyniki są poufne, a krąg osób które mają do nich dostęp

jest wąski to nie obejmują studentów. Wyniki są przedstawiane: Rektorowi, Prorektorowi ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia, Prorektorowi ds. Studenckich i Współpracy, Dziekanom oraz ankietowanym nauczycielom akademickim. Na spotkaniu z ZO PKA studenci uznali, że nie są zainteresowani szczegółowymi wynikami ankiet, gdyż są zadowoleni z poziomu kształcenia na ocenianym kierunku, nie zgłaszają większych zastrzeżeń w ankietach więc nie oczekują później konkretnych efektów.

Wnioski z oceny nauczycieli akademickich prowadzą do zmian w obsadzie zajęć dydaktycznych, jak również do organizowania szkoleń metodycznych jak np. z zakresu nowoczesnych technologii w dydaktyce, szkoleń w zakresie zapewnienia właściwej jakości kadry dydaktycznej oraz jakości kształcenia. Na podstawie ankiety oceny zajęć dydaktycznych, wypełnianej przez studentów, powstaje raport z wynikami. Zostaje on przedstawiony Władzom Uczelni. Zbiorcze zestawienia są przechowywane i wykorzystywane przy okresowej ocenie pracowników. W przypadku negatywnych ocen bieżące działania monitorujące i korygujące podejmuje Dziekan.

6.1.8.

Monitorowanie zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów nie jest ujęte w odrębnie opisane procedury. Zasoby materialne, w tym infrastruktura dydaktyczna oraz środki wsparcia dla studentów wchodzi w zakres procesu pomocniczego, który realizowany jest poprzez procedurę *wyposażenie – baza i środki dydaktyczne*. Proces ten obejmuje: monitorowanie i ocenę zasobów materialnych Uczelni, tj. zapotrzebowanie w zakresie wyposażenia sal dydaktycznych zgłaszane przez prowadzącego zajęcia, biblioteki, sal gimnastycznych, stołówki, parkingów, domu studenckiego, oraz technicznego utrzymania budynku). Osoby odpowiedzialne za te zadania to: pracownicy naukowo-dydaktyczni, studenci, władze dziekańskie oraz Wydziałowa Komisja ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia. Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA potwierdzili, iż nie oceniają infrastruktury dydaktycznej na ocenianym kierunku w formie usystematyzowanej, jednakże wszelkie uwagi mogą na bieżąco zgłaszać do Władz Uczelni, a także współpracujących z nimi podmiotów: Biura Karier, Biura ds. Osób Niepełnosprawnych, Działu Administracji czy też Działu Biblioteki. Zgodnie z zapewnieniem obu stron dobrą okazją do dyskusji m.in. na ten temat są coroczne spotkania Władz Wydziału ze starostami. Studenci mający dodatkowe uwagi mogą je uwzględnić w ramach pytania otwartego w kwestionariuszu oceny zajęć dydaktycznych. Z punktu widzenia studentów działania te są wystarczające. Wyniki analiz pozwalają na stwierdzenie, że infrastruktura dydaktyczna oraz środki wsparcia dla studentów w zakresie merytorycznym, organizacyjnym i materialnym są odpowiednie do realizacji efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Przykłady wykorzystania opinii studentów są następujące: dokonano zakupów pod potrzeby osób niepełnosprawnych, w tym m. in. nabyto następujące urządzenia: brajlowską maszyną do pisania, podświetlane lupy, dyktafon oraz odtwarzacz plików i książek audio, wózki inwalidzkie, dotykowy atlas anatomiczny, programy powiększające i do udźwiękowienia tekstu; uruchomiono Dom Studenta.

System wsparcia określony jest w przepisach wewnętrznych (Regulamin studiów, Regulamin pomocy materialnej, Regulamin przyznawania wsparcia studentom niepełnosprawnym). Uczelnia dysponuje procedurami zapobiegania działaniom nieetycznym, rozpatrywania skarg i wniosków, wprowadzono system antyplagiatowy, działają komisje dyscyplinarne i odwoławcze, zabezpieczono interesy studentów niepełnosprawnych. Studenci mogą także korzystać z pomocy Biura Karier. Ocenę funkcjonowania systemu wsparcia dla studentów przedstawia w swym sprawozdaniu Wydziałowa Komisja ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia.

6.1.9.

Dokumentowanie, gromadzenie i analizowanie działań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia jest objęte określoną procedurą („sporządzanie, aktualizowanie i analizowanie bieżących informacji oraz danych dotyczących Uczelni”, „gromadzenie i przechowywanie dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie założonych efektów kształcenia”). W czasie wizytacji przedłożono dokumenty potwierdzające, iż wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia i efekty jego pracy są przedmiotem obrad jednostek realizujących zadania określone w tym Systemie, co potwierdzają: protokoły Rady Wydziału, Senatu, Komisji Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich, Wydziałowej Komisji ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia, Zespołu ds. Rozwoju Dydaktyki, a także notatki koordynatora modułu i koordynatora przedmiotu. Analiza danych ma charakter interpretacji jakościowych oraz ilościowych w postaci dokładnych statystyk. Ich gromadzenie odbywa się systematycznie w odniesieniu do poszczególnych etapów procesu kształcenia. Zbierane materiały są uporządkowane i uwzględniają rekomendacje związane z zapewnieniem i doskonaleniem procesu dydaktycznego. Na stronie internetowej Uczelni widnieje zakładka dotycząca WSZJK. Dokumentacja w zakresie zapewnienia jakości kształcenia, w tym raporty, sprawozdania i notatki gromadzone w wersji elektronicznej i papierowej jest analizowana przez Wydziałową Komisję ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia, władze dziekańskie i władze Uczelni. Wydział nie prowadzi badania studentów w omawianym obszarze.

6.1.10.

Wydział używa narzędzi informatycznych do opracowania wyników kontroli procesu dydaktycznego i zarządzania jednostką. Dostęp do informacji o procesie kształcenia jest możliwy w Dziekanacie, Wydziałowej Komisji ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia i Uczelnianej ds. Oceny Nauczycieli Akademickich (w zakresie oceny, wniosków, odwołań od oceny), u Kanclerza i Rektora Uczelni (ocena, wnioski i zalecenia) oraz u Koordynatora kierunku. W ankiecie oceny zajęć dydaktycznych studenci pytani są o to, czy i kiedy prowadzący zajęcia przedstawia sylabus oraz czy prezentowane zasady zaliczenia, cele i efekty kształcenia są jasne i zrozumiałe. Kadra naukowo – dydaktyczna przechowuje prace egzaminacyjne z ostatniego roku akademickiego. Studenci mogą zapoznać się z programem kształcenia w formie papierowej w Dziekanacie i po zalogowaniu na stronie Uczelni. W serwisie Wirtualnego Prowadzącego prowadzący może: sprawdzić grafiki zajęć; wprowadzić oceny do protokołu i wydrukować protokół; napisać ogłoszenie dla wybranego studenta, lub grupy studentów z którymi prowadzi zajęcia; wprowadzić sylabus do prowadzonych zajęć; zmodyfikować informacje takie jak dane kontaktowe, godziny konsultacji itp., hasła do logowania. W serwisie Wirtualny Dziekanat student może: sprawdzić grafiki zajęć, odczytać oceny w elektronicznym indeksie, odczytać ogłoszenia skierowane bezpośrednio do niego lub grup w których ma zajęcia, odczytać sylabus zajęć do przedmiotu, odczytać plan nauczania dla danego toku., zmodyfikować informacje takie jak dane kontaktowe, hasła do logowania, zapisać się na zajęcia prowadzącego (wybór prowadzącego, promotora), odszukać dane kontaktowe prowadzącego, sprawdzić stan rozliczeń.

Studenci pozytywnie ocenili dostęp do zawartych informacji, a także ich aktualność. W przypadku ich braku, a także gdy nie są one aktualne zgłaszają to do Dziekanatu. W opinii studentów niesformalizowana droga zgłaszania uwag jest dla nich odpowiednia i spełnia ich oczekiwania. Oceniając powyższe należy uznać je za zapewniające wszystkim interesariuszom wewnętrznym dostęp do informacji o procesie kształcenia i jego wynikach w stopniu odpowiadającym jego potrzebom.

6.2.

Na Wydziale dokonywana jest systematyczna ocena skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia poprzez realizację zadań przewidzianych w procedurach i przyjętych w nich harmonogramach. Analiza struktury Systemu wskazuje iż działania te ujęte są w dwóch modułach systemu: tj. Procesy doskonalące, które uwzględniają audyty wewnętrzne oraz działania doskonalące, a także w module Proces pomocniczy uwzględniający działania: nadzór nad systemem. Do zadań Wydziałowej Komisji Komisja ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia należy okresowa analiza i ocena funkcjonowania i efektywności systemu zarządzania jakością na Wydziale. W formie rocznego sprawozdania do Wydziałowej Komisji wskazywane są obszary i elementy wymagające doskonalenia na oraz formułowane wnioski na temat wdrożenia działań o charakterze pro jakościowym. Sprawozdanie jest opiniowane przez Wydziałowy Samorząd Studentów. Na posiedzeniu Rady Wydziału raz w roku dokonuje się oceny skuteczności funkcjonowania Systemu.

3 Uzasadnienie

Działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na wizytowanym kierunku należy ocenić pozytywnie. Na podstawie Raportu samooceny, oglądu dokumentacji oraz rozmów przeprowadzonych w czasie wizytacji można stwierdzić przydatność przyjętych procedur i mechanizmów ich weryfikowania w celu podnoszenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Jednostka wdrożyła WSZJK, który umożliwia nadzór nad realizacją procesu kształcenia. Jego struktura wynikająca z przepisów wewnętrznych jest przejrzysta. Stosowane procedury oraz narzędzia umożliwiają doskonalenie jakości kształcenia. Stworzono też podstawy monitorowania i okresowej oceny działania Systemu. System zawiera procedury obejmujące wszystkie formy kształcenia i obszary ważne dla jakości kształcenia. Wydział zapewnia interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym udział w procesie projektowania efektów kształcenia, jak i dokonywania ich zmian. WSZJK na ocenianym Wydziale zawiera narzędzia oceny kadry prowadzącej proces kształcenia. Stosowane są ankiety oceniające nauczycieli na wszystkich poziomach i formach studiów oraz prowadzone są hospitacje zajęć dydaktycznych. Weryfikacja form i metod stosowanych w realizacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie kształcenia i na wszystkich rodzajach zajęć. System zapobiega plagiatom i wspomaga ich wykrywanie. Jednostka prowadzi badanie rynku pracy, którego efektem jest doskonalenie programu kształcenia, a także podejmuje działania mające na celu usprawnienie procesu wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia.

Reasumując, można stwierdzić, iż funkcjonujący na Wydziale Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia tworzy strukturę pozwalającą na budowę kultury jakości na kierunku na wizytowanym kierunku

4. Zalecenia

W ramach zaleceń dotyczących funkcjonowania WSZJK zwraca się uwagę na konieczność udoskonalenia narzędzi dotyczących oceny kadry wspierającej proces kształcenia oraz środków wsparcia dla studentów. Zasadne wydaje się także zintensyfikowanie działań mających na celu upowszechnienie wyników badań dla studentów, a także wprowadzenie przez Biuro Karier systemu zachęcania absolwentów do zwrotu ankiet, co umożliwi bardziej miarodajny pomiar, a tym samym pozwoli uzyskać dane, które będą znacznie bardziej przydatne, niż obecnie. Zaleca się ponadto włączenie studentów w ocenę zasobów

materialnych wykorzystywanych w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Uczelnia trafnie wskazała swoje silne strony oraz szanse, m.in. konkurencyjną na rynku koncepcję i program kształcenia zapewniający profesjonalne przygotowanie zawodowe; silne relacje ze środowiskiem społeczno-gospodarczym; wysoką aktywność społeczną studentów i ich zaangażowanie w realizowanie projektów naukowych; profesjonalizm kadry. Swoje zagrożenia upatruje w dużej konkurencyjności bezpłatnej oferty kształcenia w uczelniach publicznych, słabe korzystanie przez studentów z dostępnych programów wymiany i współpracy międzynarodowej.

Dobre praktyki

Wykorzystywanie możliwości Centrum Diagnostyki i Terapii WSEI oraz laboratoriów (szczególnie psychologii eksperymentalnej) na rzecz potrzeb mieszkańców regionu.